

U ovom broju:

- NERVOZE NA TRAJEKTIMA
- OD KRKE DO ROŠKOG SLAPA
- AUTO-KAMPOVI I TRGOVINA
- SAMO TRI STUDIJSKE GRUPE
- ZA CESTE MALO SREDSTAVA
- ŠIBENIK U VRIJEME BALKANSKIH RATOVA
- PREPORODNI POKRET U ŠIBENIKU
- SCENSKI ŽIVOT IZMEĐU DVA RATA

ŠIBENSKI ŠIŠI

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XIV — BROJ 718 — CIJENA 40 DINARA (0,40)

LIST IZLAZI SRIJEDOM

ŠIBENIK, 22. LIPNJA 1966. GODINE

PRED OPĆINSKU KONFERENCIJU SAVEZA KOMUNISTA

U skladu s privrednom reformom

U subotu 2. srpnja održat će se Općinska konferencija Saveza komunisti na kojoj će se razmotriti izvještaj o radu ove organizacije u posljednje vijest godine. Na tom skupu će također biti podnijet referat o narednim zadacima, a isto tako izvršit će se izbor novog Općinskog komiteta Saveza komunisti. U ovom broju lista donosimo izvode iz izvještaja u kojima se govori o aktivnosti komunista na daljnjem razvijanju privrednog sistema, te radu i problemima osnovnih organizacija Saveza komunisti šibenske općine.

Promjene, koje je donijela reforma, na vrijeme i uspješno su provedene dobrom organizacijom organa Skupštine općine, utjecajem discipliniranih radnih organizacija, a riječ svega idejno - političkom zrešću komunista i njihovim zalaganjem u organizima, koji su te mjere neposredno provodili. U daljnjem toj provedenja tih mjera održana su dva sastanka političkih aktivna odnosa općinskih rukovodstava društveno - političkih organizacija. Općinski komitet i ostala općinska rukovodstva društveno - političkih organizacija smatrali su da je to najbolji put da bi se od početka dala općeručveno značenje i istaknuo zajednički interes na provođenju mjera privredne reforme. Tada je bila ustanovljena i općinska koordinacijska komisija, koja je kao izvršni organ trebala da prati provođenje tih mjera i položaj svih radnih organizacija u vezi s reformom. Od početka je radnim organizacijama ukazano na to da nije riječ o tzv. uključivanju u reformu, što trenutno može visiti o tome da li izmijenjene cijene idu ili ne idu u prilag odredenoj privrednoj grani ili grupaciji, već da se po srijedi problem budućeg uspnog poslovanja u skladu s reformom.

radnih organizacija. Tako se pogon industrije ribljih konzervi u Rogoznici integrirao s poduzećem »Jadrani« u Splitu, a pogon industrije ribljih konzervi u Prvic Lucu s Ribarskim kombinatom »Kornat« u Šibeniku. Prva integracija već je dala dobre rezultate, jer je došlo do modernizacije pogona u Rogoznici, a od druge se očekuje da će se potvrditi uspješno. Tvornica »Jadrani« i dalje veoma uspješno kooperira s Tekstilnom industrijom u Dugoj Resi.

Poslije reforme uslijedila je likvidacija Tvornice tankostijene opeke »Pavle Pap Silje« u Skradinu, jer je riječ o promašenoj investiciji u prošlosti. Da je odluka o likvidaciji bila opravdana dokazuje i to što poslije reforme nije bilo moguće prodati gotovo ni jednu opeku.

Navedena pozitivna kretanja ne treba precijenjivati, ali se ne smije ni umanjivati njihovo značenje. U svakom slučaju ona su u skladu s reformom te treba očekivati da će se još ubrzanije nastaviti imajući u vidu cjelovitost jugoslavenske privrede, a i mogućnost suradnje s inozemnim poduzećima.

U navedenom razdoblju malo je osnovnih organizacija u radnim kolektivima raspravljalo o nagrađivanju prema radu, unapređenju organizacije rada, razvoju samoupravljanja, ideološko političkom radu, aktivnosti komunista u društveno - političkim organizacijama, programima razvoja itd.

U seoskim organizacijama usamljene su rasprave o unapređenju poljoprivrede, turizmu (kod priobalnih seoskih organizacija), ideološko-političkom radu itd, iako su o svim linijama upućivane na aktivnost na tim, izuzetno važnim zadacima.

Stoga se opravdano može kazati da organizacije nisu učinile ono što su stvarno mogle.

Bilo je i pozitivnih primjera. Krajem 1964. godine TLM »Boris Kidrič« je, preko svoje sindikalne podružnice, organizirala vrlo značajno savjetovanje o problemima raspodjele prema radu. Osim toga, bilo je i drugih važnih rasprava, savjetovanja i slično. Tačno je i to da se cjelokupna aktivnost članova SK ne iscrpljuje samo u osnovnoj organizaciji. Međutim, ovdje je prije svega riječ o osnovnoj organizaciji kao cjelini. Naime, koliko god komunisti kao pojedinci dobro radili, njihovo pojedinačno djelovanje ne može nadomjestiti organiziran rad osnovne organizacije kao cjeline u kojoj se vrši razmjena mišljenja i utvrđuju stavovi o svim bitnim pitanjima.

Jedna od glavnih slabosti osnovnih organizacija je i u tome što često o raspravljanim problemima nisu zauzimali jasni stavovi. To je imalo za posljedicu da su komunisti u svojoj svakodnevnoj aktivnosti i radu imali gotovo samo svoje lično mišljenje i stavove. Zbog toga je dolazilo do nesporazuma u stavovima članova SK u radu organa upravljanja i drugim društveno - političkim organizacijama.

Uzevši u cjelini može se zaključiti da je naše članstvo u osnovi prihvatilo reformu i da se je aktiviralo na njenom provođenju. Mnogobrojne diskusije otvoreno ukazuju na niz dosadašnjih propusta i to počevši od radne discipline, materijalnih troškova, nedovoljne organizacije rada, pripreme rada, koordinacije pojedinih službi, nedograđenog sistema nagrađivanja prema radu i slično, što govori na svu opravdanost i nužnost reforme. Zaključci su sa svih sastanaka da se uočene negativnosti moraju ubrzo otklanjati. U tom smislu pojedine osnovne organizacije dale su i preporuke organima upravljanja.

Posebnu pažnju zaslužuje put kojim su pošli drugovi u TLM »Boris Kidrič«. Naime, oni su dali inicijativu da se razradi plan intenzifikacije proizvodnje počevši od svih radnih jedinica, aktiviranjem svih njenih radnika u donošenju vlastitih internih programa. Studijom programa radnih jedinica izrađen je jedinstven program intenzifikacije proizvodnje cijelog kolektiva na unutrašnjem i vanjskom planu. To je svakako jedan od najboljih načina prilagođenja rješavanju problema, jer aktivira čitav kolektiv na njegovom definiranju i izvršenju.

Slično je postupljeno i u drugim radnim kolektivima. Inicijative komunista prihvaćali su radnici, koji su ih na zborovima upotpunjavali novim prijedlozima, što je postalo osnovna pokretačka snaga u provođenju reforme.

(Nastavak na 2. strani)

Svečano proslavljena 20-godišnjica Udruženja penzionera

U Šibeniku je na svečan način obilježena 20-godišnjica Udruženja penzionera koje je u svom djelovanju postiglo zapažene uspjehe. Svečanosti su započele polaganjem vijenca na zajedničkoj kurnistici na Raskrižju, gdje su predstavnici Udruženja penzionera na čelu sa predsjednikom Antom Kovačem odali minutom šutnje poštu poginulim borcima i rodoljubima ovoga kraja. Nakon toga su u šibenskoj bolnici obišli svoje bolesne članove i uručili im poklon — pakete.

Navečer, u Narodnom kazalištu priređena je svečana akademija, kojoj su prisustvovali i predstavnici društveno-političkih organizacija šibenske općine. U referatu, što ga je pročitao Ante Kovač, iznijet je historijat djelovanja i uloga Udruženja penzionera u društvenom životu Šibenika, a zatim je prof. Ivo Livaković, tajnik Odbora za proslavu 900-godišnjice grada čestitao 20-godišnji jubilej i pritom uručio cvijeće i poklon predstavniku Udruženja. U kulturno-umjetničkom dijelu programa nastupio je mješoviti zbor RKUD »Kola« koji je pod ravanjem Nikole Bašića otpjevao nekoliko kompozicija domaćih skladatelja. Na kraju programa je dramska sekcija Tvornice lakih metala »Boris Kidrič« u režiji Josipa Vikarija izvela na scenu »Konfužjun u Getu« Petra Kukulje. Publika je u više navrata pljeskom nagradila pjevače »Kola« i mlade šibenske dramske amatere.

Sjednica Skupštine općine Drniš IVAN TARLE - predsjednik

Na osamnaestoj zajedničkoj sjednici Općinskog vijeća i Vijeća radnih zajednica Skupštine općine Drniš, koja je održana prošlog utorka, za novog predsjednika Skupštine općine izabran je 28-godišnji ekonomista Ivan Tarle, koji se dosada nalazio na službi u »Dalmacija-plastični«, a prije odlaska u Jugoslavensku narodnu armiju bio je načelnik Ocjela za privredu Skupštine općine. U ime Općinskog odbora Socijalističkog saveza i grupe od deset odbornika prijedlog za izbor predsjednika podnio je dosadašnji zamjenik predsjednika Rafailo Bukarica.

U daljem radu zajedničke sjednice donesena je Odluka o određivanju najnižeg iznosa mjesečne plaće pomoćnog kućnog osoblja, i, među ostalim odlukama, Odluka o proglašenju Mauzoleja Ivana Meštrovića u Otavcima memorijalnim prirodnim spomenikom.

U komisiju za provođenje redovne likvidacije zanatskog privrednog poduzeća »Radnik« imenovani su Damir Mratović, Vlado Vukičević i Dragan Zupanović. U Upravni odbor Fonda za razvitak privredno nedovoljno razvijanih krajeva SRH imenovan je Ivan Tarle, u Savjet osiguraništa općine Ante Duvančić i Simo Raić, u Natječajnu komisiju za provođenje natječaja o postavljenju direktora Jadranske banke u Šibeniku

Vlado Šain i u Upravni odbor Doma zdravlja u Drnišu Marko Zoričić.

Data je suglasnost na Statut Zajednice osnovnih škola, na Plan i program radne organizacije poduzeća »Kamenolom« u Drnišu o prelasku na 42-satni radni tjedan, za kupnju osam stanova u stambenom bloku »Mijović« i o prijenosu trbo- unjskog vodovoda na upravljanje komunalnom poduzeću »Komunalac« u Drnišu. (c)

„KOLO“ na Radio Zagrebu

Ekipa Radio-Zagreba snimila je juče 30 minutni program o RKUD »Kolo« u Šibeniku. Članovi tog našeg najpoznatijeg pjevačkog društva otpjevali su nekoliko kompozicija, a članovi uprave i pjevači govorili su reporterima o životu i radu i evocirali sjećanja na »Kolo« i brojne koncerte što su ih održali u zemlji i inozemstvu.

Ističan datum kad će prigod biti emitirani nije određen, a čut ćemo ga u novoj emisiji »Njihov trenutak zadovoljstva« — Iz rada naših kulturno-umjetničkih društava«. I programa Radio-Zagreba.

SKRADIN Omladinci na obuci

Već nekoliko godina svakog se ljeta u Skradinu sastaju omladinci s čitavog područja naše komune. Oni tu po petnaestak dana borave u Nastavnom centru za predvojničku obuku. Pored svakodnevnih obuke koja će im veoma dobro poslužiti za bora- vak u JNA, omladinci svakodnevno organiziraju sportske susrete i idejno-politički rad.

Prva grupa omladinaca boravi u Skradinu tek nekoliko dana, a već su imali prilike da slušaju nekoliko kvalitetnih tema. Predavanje »Mladi ljudi i Savez omladine« održao je Klaudio Kapeli, predsjednik Ideološko - političke komisije OK Saveza omladine. Predavanje pod nazivom »Rad SKOJ-a u okupiranom Šibeniku« održali su Smiljana Karadžole i Melkior Udovičić. Slična predavanja upri- ličit će se gotovo svaki treći dan.

Pored toga, za vrijeme ljeta nastojat će se da se omladincima osiguraju i gostovanja kulturno - umjetničkih grupa. Tako će, na primjer, uskoro dramska sekcija TLM »Boris Kidrič« za omladince dati predstavu komada »Konfužjun u Getu« od Petra Kukulja a u režiji J. Vikarija. Na čitavom tom poslu posebno se angažirao Općinski komitet SO Šibenik.

(D. B.)

Svečanosti uz Dan borca

Krajem prošlog tjedna definitivno je utvrđen program proslave 4. srpnja — Dan borca. Ovogodišnja proslava proteći će u znaku 25-godišnjice Narodne revolucije i to nizom manifestacija u kojima će sudjelovati, osim članova boračkih organizacija, i ostale društveno-političke organizacije na području šibenske općine.

Proslava će trajati dva dana, tj. 3. i 4. srpnja i za to vrijeme predviđene su različite kulturne i sportske priredbe. Jubilarna obilježnica započat će 3. srpnja svećanim prijemom roditelja palih boraca u Domu JNA. Istoga dana navečer Šibenska narodna glazba priredit će promenađni koncert na Poljani maršala Tita, a u Narodnom kazalištu nastupit će dramski ansambl »Guliver« iz Varšave.

U 20.30 sati članovi SUBNOR-a i pripadnici Jugoslavenske narodne armije priređuju drugarsko veče u prostorijama Doma JNA, a istodobno će po brdima, otocima i gradskim tvrđavama zasvijetliti brojni krijesovi što će ih paliti članovi Saveza omladine.

Na sam dan proslave predstavnici boračkih i drugih društveno-političkih organizacija Šibenika položit će vijence u Parku strijeljanih, na zajedničkoj kurnistici na Raskrižju, na Pećinama i na spomen-ploču oslobodiocima grada koja je podignuta na Poljani maršala Tita.

U prijepodnevnim satima u šibenskoj luci održat će se jedriličarska regata uz sudjelovanje »Mornara« i »Vala«, a zatim će se u Domu JNA izvršiti svećana podjela vojnih odlikovanja članovima boračkih organizacija Šibenika i okolice. Navečer će u organizaciji Doma JNA nastupiti vokalno-instrumentalni ansambl iz Novog Sada koji će izvesti veće narodnih igara i pjesama.

U čast Dana borca u Pirovcu će započeti Murterske ljetne igre, a u svim bivšim općinskim centrima položiti će se vijenci na grobove palih boraca i žrtava fašističkog terora. Počam od 15. srpnja Centar za scensku kulturu i Festival djeteta organizirat će u selima filmske predstave posvećene Danu ustanka naroda Hrvatske i 25-godišnjici narodne revolucije.

Šta će biti sa splavima

O tome šta će biti sa splavima kad se završi most preko šibenskog kanala razgovarali smo ovih dana u poduzeću za ceste »Šibenik«. Direktor poduzeća IVAN SKRACIĆ, među ostalim, rekao nam je i ovo:

»Puštanjem u saobraćaj mosta preko šibenskog zaljeva, bit će obustavljen rad splava na relaciji Dolac—Martinska i obratno. Nema potrebe da ostane ni jedna splav radi prijevoza motornih vozila na toj relaciji, jer se time ne ušteduje ni jedan kilometar vožnje. Naše poduzeće ne smatra se obaveznim da prevozi kupce ili druge putnike na spomenutoj relaciji.»

Zamolili smo druga Skračića da nam kaže što će biti sa splavima, kamo će one? On je rekao:

»Nakon što splavi budu oslobođene toga prijevoza, naše poduzeće ne misli dalje obavljati prevoznishтво s tim plov- nim objektima. Na području našeg poduzeća nema tako frekventnih punktova koji bi ekonomski opravdavali prijevoz sa splavima. Međutim, mi smo upoznati s problemom prijevoza trajektima na punktovima Split — Brač, Trpanj — Ploče, Drvenik — Sućuraj, Rab — Jablanac i Verige u zaljevu Boke Kotorske, pa

vjerujemo da će poduzeća koja vrše prijevoz na tim relacijama, ili neko drugo transportno ili pomorsko poduzeće — uzeti te splavi.«

Interesirali smo se što će biti s ljudima koji su sada zaposleni na splavima. I na to smo dobili odgovor.

— Osnovni problem kod prestanka rada splavi — rekao je drug Skračić — je pitanje zaposlenog ljudstva. Naše poduzeće nastojat će u okviru kvalifikacija zaposlenog osoblja na splavima da ih zaposli na drugim radnim mjestima, koja će odgovarati tim kvalifikacijama.« D. B.

Iz Fonda za luke

U Skupštini općine Šibenik djeluje i Fond za luke. Cilj toga fonda je da sredstvima koja se u nj sliju popravlja luke i pristaništa na području naše komune. Na žalost, Fond već dosta vremena raspolaze s veoma malo sredstava. Poslova na kojima bi se trebalo angažirati ima, međutim, veoma mnogo.

Pa ipak je nešto i ove godine urađeno. Sredstvima Fonda za luke obavljeni su radovi na pristaništu u Skradinu i u još nekim mjestima. Uskoro će se sredstvima toga fonda prići i popravljajući obale u Rogoznici. U tu svrhu utrošit će se oko 3 milijuna dinara. Međutim, očekuje se da će i stanovnici Rogoznice dati svoj doprinos na uređenju pristaništa. Ka- žemo »očekuje se«, jer do sada, na žalost, oni u tom pogledu nisu pokazali baš mnogo interesa, kao da pristani-

šte n i j e njihovo!

(D. B.)

VODOVOD U VODICAMA

U Vodicama je novoizgrađenim cjelovodom potekla pitka voda. Tim povodom održana je u subotu 18. o. m. velika svečanost kojoj su, pored mještana i gostiju, prisustvovali Jakov Grubišić, predsjednik Skupštine općine Šibenik, zatim Cedo Polak, sekretar Općinskog komiteta SK, Ante Milošević, predsjednik Općinskog odbora Socijalističkog saveza, te predstavnici »Vodovoda« iz Šibenika.

U radove na izgradnji vodovoda uloženo je 158 milijuna starih dinara. Od pumpne stanice u tijećanskoj Dubravi, na dužini od 6,5 kilometara, položen je cjelovod i na tim radovima sudjelovali su Vodičani koji su dali više tisuća dobrovoljnih radnih sati. Istovremeno s tim radovima izgrađena je vodovodna mreža u samom mjestu na dužini od 3 kilometra i mjesna kanalizacija. Računa se da ukupna vrijednost dobrovoljnih radova iznosi oko 50 milijuna dinara. Znatna dio sredstava uložila je društvena zajednica i šibensko poduzeće »Vodovod«.

„Manija“ ili nešto drugo?

Bilo je to prije »kampanje« o »vikendicama« kada su se o njima vodili razgovori u o biteljima, među znancima i prijateljima, kao o televizijskim programima ili o kojoj drugoj »neminovnoj« potrebi suvremenog čovjeka.

Ali sugovornik, ili jedan od njih, nije o tome imao što da kaže (KONKRETNO: gdje gradi, koliko i u kojoj »fazi« gradi svoju vikendicu), pa je smatran za osobu skromnih mogućnosti i skromnih vrijednosti.

Govoriti o vikend-kućici, postalo je suvremeno, postalo je pomodno, u duhu standarda a iznad svega — aktualno.

U društvu, ili u razgovoru preko telefona, mogli su se čuti i ovakvi, pomalo bizarni, dijaloz.

»Jesi li pronašao »lokaciju« za kućicu?»

»Jesam, konačno. Idealan teren. Kopam temelje, ali tu, izgleda nije dozvoljeno graditi. Idem na to da ću sucu za prekršaje možda morati da platim oko pedesetak hiljardarki...«

Za vrijeme jedne vožnje na posao:

»Ovih dana konačno završavam svoju vikendicu. Kompletna stan. Tamo ćemo stanoviti čitavo ljeto.«

»Kako ti je to uspjelo? Imali ste gotovine?»

»Odvajali smo od plaće — štediti!«

»Vidjet ćemo se opet uskoro?»

»Da, sutra. Vraćam se ovamo. Tu mi je vikendica. Trebam donijeti neki materijal i umjetničke slike...«

Automobil klizi magistralom. Vozač skreće pažnju suputniku: »Pogledaj, desno dolje! Ono je moja vikendica. Poseban vodovod, električni priključak i vlastita plaža!«

U uredu. On podiže slušalicu i obraća se nekom »tko može pomoći.«

»Slušaj, molim te! Daj požuri s onim ciglama. Moj muž urgira. Nije važna cijena! Treba nam 1000 komada — za sada!« Razgovor sluša nekoliko osoba.

Na obali:

»Kupit ćeš uskoro automobil?»

»Možda. Kupio sam teren za vikendicu. Fantastično jeftino, ali neću graditi. Prodat ću ga četiri puta skuplje!«

Dijalozi nisu izmišljeni. Rekli smo kada su se odigravali.

I, prije nego kažemo ono što je slijedilo, da objasnimo. Nismo protiv ovih DIJALOGA, pa prema tome ni protiv vikendica.

Nije nam bila ni namjera da akcentiramo one vlasnike koji su do ladanskih kućica došli drukčije nego svojim radom.

To je ipak DRUGA TEMA.

Željeli smo samo »zakružiti« krug ljudi posebnog MENTALITETA stvorenog na osnovu posjedovanja kućice uz more. Mentaliteta znatnog broja njihovih vlasnika, jer je karakteristično, kako mnogi od njih SADA reagiraju. U vrijeme kada se otvoreno daje do znanja, da tom pitanju treba posvetiti ozbiljnu društvenu pažnju. U smislu da se odvija pravilno od — nepravilnog.

I upravo radi toga, sada je kod mnogih izniknuo nekakav »strah« zbog bojazni da se na njih ne bi uprlo prstom kao na tobožnje »bijeće vrane«, »privilegirane«, itd.

Zato su i diskusije o svemu što je vezano za vikendkućice

naprosto presahle. Nitko se više ne hvali, nitko ne radi, nitko u njima ne ljetuje, nitko nije više »pravi« vlasnik. Ljudi se nekako zgurili, začahurili i čekaju rezultate rada organa za društveni nadzor. Čekaju, naprosto, da se »stvar« stiša.

Cini nam se, da zapravo to ukazuje na taj mentalitet ranije »ekstremno« i isforsirano držanje oko masnih ulaganja za udobnost ljetovanja. Upravo takav stav ljudi koji preferiraju na veći društveni značaj — radi onoga što posjeduju. I sadašnja također »ekstremna« šutnja to potvrđuje.

Potvrđuje postojanje jednog shvaćanja i mentaliteta, koji je anahronizam naše stvarnosti i prema tome — nama tud.

J. Čelar

Turističko naselje u Pirovcu

Na vrlo pogodnom mjestu, kod Pirovca, na ulasku u šibensko turističko područje, nalazi se motel kapaciteta 28 ležaja. Tu je i restoran sa daleko većim mogućnostima pružanja usluga.

Sada čitav ovaj predio dobit će drugačiji izgled. Za gradnju novih objekata već su odobrena sredstva od 150 milijuna starih dinara.

Novi kapaciteti obuhvatit će 48 ležaja u 6 paviljona, zatim priključak sa magistrale i puta do novog naselja u dužini od 100 metara, veliki plato za parkiranje kola, produžetak nasute plaže za oko 100 metara, nove svlačionice, tuševne sa slatkim vodom, betoniranje platoa za sunčanje i proširenje terase pred restoranom za 100—120 sjedala.

Kućice su veoma udobne i sastoje se od dva etaža: prizemlja i kata. Svaki etaž sastoji se od dvije jedinice od kojih svaka sadrži: predprostor, sanitarni čvor i spavaonicu. Sanitarni čvor obuhvatit će: ugrađenu kadu, umivaonik sa toplom i hladnom vodom.

Spavaonice će biti opremljene sa dva ležaja.

Investitor je Hotelsko-turističko poduzeće »Rivijera«. On će učestvovati, pored osnivačkog uloga, i učestvom od 17.001.420 starih dinara u obliku već do sada izvršenih radova.

Izgradnja kućica već je otpočela pored onih koje po-
diže »Interplet«.

J. Č.

U skladu s privrednom reformom

(Nastavak sa 1. strane)

Bilo je i pojedinih organizacija koje se, i pored svega poduzetog, nisu značajnije aktivirale na provođenju reforme, već su njihovi članovi djelovali isključivo u drugim organizacijama, bez organiziranog utjecaja osnovne organizacije.

O reformi uopće nije bilo rasprave u seoskim osnovnim organizacijama: Rogoznica, Dvornice, Lozovac, Konevrate i Krapanj.

Tvornički komiteti su dobro djelovali na usmjeravanju svojih organizacija. Bolje uspjehe su pokazali tvornički komiteti TLM »Boris Kidrič« i MTRZ »Velimir Škorpić«. To su ujedno i naše najbrojnije tvorničke organizacije. Rad svih tvorničkih komiteta sastojao se u pravovremenom aktiviranju svojih osnovnih organizacija na bitnim problemima radne organizacije. U izuzetnim slučajevima tvornički komiteti su djelovali i preko političkih aktiva sa svrhom brzog ukazivanja na određene probleme i odgovarajuće mobilizacije svih društveno - političkih faktora u kolektivu, ali ne prejudicirajući time odluke organa samoupravljanja.

Mjesni komitet Vodiče također je postigao dobre uspjehe u pogledu koordinacije rada osnovnih organizacija, dok Mjesni komitet Skradin nije uspio razviti potrebnu aktivnost. Iz djelovanja seoskih organizacija vidljivo je da su više od ostalih orijentirane na rad po tzv. direktivnim zadacima, ali to značajno mjesto zauzimaju i komunalni problemi. Doduše, one su više nego ranije ras-

pravljale o idejno - političkim pitanjima samoupravljanja u poljoprivrednim zadrugama i unapređenju poljoprivrede.

U mnogim selima osnovne organizacije su bile inicijatori i nosioci aktivnosti u rješavanju mnogobrojnih komunalnih pitanja. One su s ostalim organizacijama, na prvom redu sa Socijalističkim savezom, uspješno rješavale ta pitanja. Njima pripada i najveća zasluga za uporan rad mještana na preobražaju naših sela, koja su se na taj način elektrificirala, dobila vodovod, put ili priključak na magistralu. Oni su svojim samodoprinosima uvećali svaku društvenu investiciju na selu. Ipak, prisutni znatnim teškoćama, mnogi komunisti iz nekih sela prigovaraju da se naše selo zapostavlja. Uzimimo samo primjer velike većine seoskih škola koje su u trošnom stanju, jer se već godinama nedovoljno održavaju. U nekima se za vrijeme zime održava nastava, iako na prozorima nedostaje stakla. Mnoge škole prokišnjavaju (iako su sagrađene poslije rata), a neke propadaju nedovršene, itd. U nekima selima, za vrijeme suše, nema vode ili se pak zagađuje bunari. U većini sela, (izuzev bivših općinskih centara i nekih većih mjesta) ne postoje nikakve društvene prostorije. U neka manja sela već godinama ne dolazi pokretno kino. Kino rijetko dolazi u manja sela, jer je to ustanova koja se sama financira, a budžetska je dotacija neznatna.

Nervoze na trajektima

Prevoz splavima opet je aktualan. Kritike se čuju s više strana, jer je opet bilo zastoja, čekanja, nervoze.

Ovog puta osvrtno ćemo se samo na one kritike koje se tiču posade brodova (splavi).

Da li pojedini članovi tih posada postupaju jednako sa svim automobilistima? Da li oni misle na to da su ti ljudi isto što i kupci u trgovini ili pak gosti u nekom ugostiteljskom objektu?

Ima onih koji tako ne postupaju, koji su pomalo drski, pa čak i arogantni, koji se previše ljute, uzbuđuju, psujući na sav glas. Vidjeli smo takvih slučajeva, ali oni sami za sebe ne bi bili vrijedni tretiranja u štampi, prvo zato što su, priznajemo, rijetki — bar koliko je nama poznato. Drugo, te slučajeve treba tretirati kao i svake druge slučajeve povrede radnih dužnosti.

Ali, mi to ovdje ipak iznosimo, zato da ukažemo kako kod svih taj odnos MORA biti korektan.

Domaći vozači prigovaraju, strani turisti se bune i protestiraju, ponekad samo šute. I ljudi koji ne putuju vozilima svjedoci su pojedinih ispada i svada.

Mnogi vozači teško se snalaze ulazeći i izlazeći iz splavi, a pojedini članovi posade željeli bi da se to obavlja munjevito i da svaki vozač odmah reagira na njihov znak. Nesporazumi su moguć i događaju se, ali i strpljivosti treba malo više. Kažu, posade više nemaju interesa da dobro rade, ovo im je zadnji »labudji pjev«, pa se tako živ-

ljavaju — do završetka mosta!

Posao na splavima izvanredno je težak i naporan, pa i odgovoran. Ljudi ljeti mnogo rade, znatno se psihički naprežu i to stvara ljutnju.

A često se događa i to da neki manje savjesni vozači sami provociraju članove posade, da ih izazivaju i da im prijete, tj. da žele sami »držati red«, a u stvari traže svoje privilegije. Najčešće su to vozači kamiona i autobusa. Upravo zbog autobusa češće izbijaju svade. Zašto je onaj ušao prije onoga, zašto se nije čekalo, zašto ne smije ući zadnji i izaći prvi, i tako dalje?

Ima vozača i u putničkim automobilima koji ne poštuju raspored na splavima. Sve to naravno, utječe na ljude koji tu rade. Kaže im se i ovako: »Ah, još samo malo pa ste gotovi — pogledajte tamo most...!«

Sve to pokazuje da posade moraju biti strpljive, pa i do zadnjeg minuta dok trajekti budu radili. To je jedino rješenje.

Ružne slike ne smiju se ponavljati.

J. Č.

Kako se utvrđuje invalidima rada naknada zbog manjeg osobnog dohotka

Ukazat ćemo na još jednu izmjenu u sistemu invalidskog osiguranja, koja je vrlo značajna i u osnovi vrlo pozitivna.

Poznato je da u sistemu invalidskog osiguranja postoje tri kategorije invalidnosti — I, II i III — zavisno od preostale sposobnosti osiguranika za obavljanje svoga posla (na kojem radi) i za obavljanje drugoga odgovarajućeg posla (nekog drugog koji odgovara njegovoj stručnoj spremi).

U I kategoriju invalidnosti spadaju oni kod kojih postoji potpuna nesposobnost za obavljanje svoga ili drugog posla, a profesionalnom rehabilitacijom se ne mogu osposobiti za takav posao. U II kategoriju spadaju oni koji su samo djelomično (djelom radnog vremena, a ne punim radnim vremenom) sposobni za obavljanje svoga ili drugoga odgovarajućeg posla, a ne mogu se profesionalnom rehabilitacijom osposobiti za rad s punim radnim vremenom na drugom odgovarajućem poslu. U III kategoriji su oni osiguranici koji su potpuno nesposobni za rad na svome poslu ili su samo djelomično sposobni za taj posao, a koji su sposobni da rade s punim radnim vremenom na drugom poslu ili se za takav rad mogu osposobiti profesionalnom rehabilitacijom.

To smo morali reći da bismo objasnili ono što slijedi.

Nije u napisu riječ o onima koji su razvrstani u I kategoriju invalidnosti jer oni ostvaruju pravo na invalidsku mirovinu. Isto tako ne govori se ni o onim uživateljima II i III kategorije invalidnosti koji pod određenim uvjetima također ostvaruju invalidsku mirovinu (godine života). Ovdje se govori o onim invalidima II i III kategorije koji nisu ostvarili invalidsku mirovinu, naime o onima koji imaju pravo na zaposlenje na odgovarajućem poslu zbog toga što su postali nesposobni prije nego što su navršili određene godine života (muškarci 53, a žene 50) ili su profesionalnom rehabilitacijom osposobljeni za rad na drugom poslu.

Kad se takvi invalidi rada II i III kategorije zaposle na drugom poslu, pripada im naknada zbog manjeg osobnog dohotka na tom drugom — novom poslu. Naime, u pravilu invalid na novom poslu ostvaruje manji osobni dohodak nego je ostvarivao na radnom mjestu prije nego je postao invalid, i to upravo zato jer mu je umanjena radna sposobnost. Ista je situacija kada takav invalid ostane na svome poslu sa skraćanim radnim vremenom.

Ta naknada do sada se određivala u visini razlike između ostvarenog osobnog dohotka koji invalid ostvari na novom radnom mjestu (pojam drugi posao) i valoriziranog (preračunatog) iznosa osobnog dohotka koji je on ostvario u posljednjim godinama rada na radnom mjestu na kojem je radio neposredno prije nastupanja invalidnosti. Ta razlika se utvrđivala svakih šest mjeseci na osnovu periodičnog obračuna, odnosno završnog računa radne organizacije u kojoj je invalid zaposlen.

Zbog naglih izmjena u visini osobnih dohotaka u posljednje vrijeme, naknada se sada obračunava na nov način. Radi boljeg razumijevanja da odmah naglasimo da se ovakav način obračuna naknade utvrđuje samo za 1965. godinu, tj. od 1. I do 31. XII 1965, a to će se pitanje ubuduće posebno regulirati. Iako je taj obračun dosta kompliciran, pokušat ćemo ga objasniti na primjeru.

I nova odredba kaže da se naknada zbog manjeg osobnog dohotka invalidima rada zaposlenim na drugom poslu za 1965. utvrđuje na osnovi razlike između prosječnog osobnog dohotka koji invalid rada ostvari na novom radnom mjestu u 1965. i valoriziranog osobnog dohotka koji je on ostvario u posljednjim godinama rada na radnom mjestu na kojem je radio neposredno prije invalidnosti. Međutim, umjesto njegova valoriziranog osobnog dohotka uzet će se prosječni iznos osobnih dohotaka koji su u 1965. ostvarili svi radnici koji su radili na istim radnim mjestima koja odgovaraju radnom mjestu na kojem je on radio prije invalidnosti u istoj radnoj organizaciji. Ta razlika predstavlja osnov za obračun pripadajuće naknade zbog manjeg osobnog dohotka.

Primjer: kvalificirani zidar »Izgradnje« invalid je III kategorije invalidnosti od 1. V 1963. i zaposlen je posli-

je te invalidnosti na radnom mjestu skladištara »Izgradnje«. Na novom radnom mjestu kao invalid rada ostvario je u 1965. prosječni osobni dohodak od 35.000 starih dinara.

Da bismo odredili osnov za obračun naknade, trebamo utvrditi koliko je iznosio prosječni iznos osobnih dohotaka svih radnika — zidara (radno mjesto našeg zidara — invalida na kojem je radio prije invalidnosti) u »Izgradnji« u cijeloj 1965. Recimo da je taj prosjek iznosio 52.000 starih dinara.

Iz toga primjera osnov za obračun naknade iznosi razlika između prosječnog osobnog dohotka invalida u 1965. na novom radnom mjestu invalida (tj. radnom mjestu skladištara) koji iznosi 35.000 i prosječnog iznosa osobnih dohotaka svih zidara u 1965. (radno mjesto našeg invalida prije invalidnosti) koji primjerice iznosi 52 hiljade. Razlika, odnosno osnov iznosi 52.000 — 35.000 jednako 17.000 starih dinara.

Sada dolazi do utvrđivanja visine naknade zbog manjeg osobnog dohotka invalidu rada, tj. našem skladištaru u »Izgradnji«.

Da bismo mogli utvrditi visinu naknade, potrebno je utvrditi još jedan podatak. Naime, treba znati prosječni iznos osobnih dohotaka u 1965. svih radnika zaposlenih na istim radnim mjestima u istoj radnoj organizaciji, odnosno na radnim mjestima koja odgovaraju novom radnom mjestu na kojem radi zaposleni invalid (radno mjesto skladištara). U našem primjeru recimo da prosječni iznos osobnih dohotaka u 1965. svih skladištara u »Izgradnji« (radno mjesto invalida) iznosi 30.000 starih dinara.

Da bismo utvrdili visinu naknade, u prvom redu treba usporediti osobni dohodak koji je invalid rada ostvario u 1965. na novom radnom mjestu s prosječnim iznosom osobnih dohotaka u 1965. ostalih radnika zaposlenih na istim radnim mjestima koja odgovaraju novom radnom mjestu na kojem radi zaposleni invalid. U našem primjeru uspoređujemo osobni dohodak invalida kao skladištara, tj. 35.000 s prosječnim iznosom ostalih skladištara, tj. 30.000.

Ako je osobni dohodak invalida na novom radnom mjestu jednak ili veći od prosječnog iznosa ostalih radnika na tom radnom mjestu, invalidu pripada puni iznos utvrđene razlike, i to između prosječnog iznosa osobnih dohotaka koji su u 1965. ostvarili svi radnici na istom radnom mjestu na kojem je invalid radio prije invalidnosti (radno mjesto zidara) i osobnog dohotka koji je invalid ostvario u 1965. na novom radnom mjestu (radno mjesto skladištara).

S obzirom da je u našem primjeru osobni dohodak invalida u 1965. na novom radnom mjestu — skladištara (25.000) veći od prosječnog iznosa osobnih dohotaka ostalih radnika na istom radnom mjestu — skladištara (30.000), invalidu pripada puni iznos razlike između prosječnog iznosa osobnih dohotaka svih radnika — zidara (52.000) i osobnog dohotka invalida — skladištara (35.000), tj. 17.000, pa osobni dohodak invalida s naknadom iznosi 52.000 dinara. Da je invalid ostvario osobni dohodak kao skladištara u 1965. godini 40.000, naknada bi iznosila 12.000, a da je ostvario 42.000, naknada bi iznosila 10.000 dinara, itd.

Ako je osobni dohodak invalida na novom radnom mjestu manji od prosječnog iznosa osobnih dohotaka ostalih radnika na istim (ili odgovarajućim) radnim mjestima, naknada pripada u razmjernom dijelu utvrđenog osnove, i to u istom postotku koji proizlazi iz odnosa osobnog dohotka invalida na novom radnom mjestu (skladištara) i prosječnog iznosa osobnih dohotaka ostalih radnika na istom radnom mjestu (skladištara). Recimo da u našem primjeru prosječni iznos osobnih dohotaka ostalih radnika na radnom mjestu skladištara iznosi 40.000, a osobni dohodak invalida ostao isti 35 hiljada, naknada pripada u postotku koji proizlazi iz formule $35.000 \times 100 : 40.000 = 87,5$ posto. Naknada, dakle, iznosi 87,5 posto od utvrđene osnove, tj. od 17 hiljada, što iznosi 14.875 ili osobni dohodak s naknadom 49.875 starih dinara.

Rješenja o novim naknadama donose komunalni zavodi po službenoj dužnosti s vrijednošću od 1. I 1965.

Ivo Ramljak

Bez smetnje, ali po zakonu

Na području šibenske komune registrirano je 35 privatnih ugostiteljskih radnji. Od toga broja četiri su otvorene ove godine, a locirane su u Murteru (2), Tijesnu i na Ražinama. Vjeruje se da će do kraja ove godine biti otvoreno još nekoliko privatnih ugostiteljskih radnja.

Prema sadašnjim zakonskim propisima, u privatnim ugostiteljskim radnjama mogu biti zaposlene najviše četiri osobe. Trenutna je situacija takva da je većina zaposlenih u privatnim ugostiteljskim radnjama uglavnom iz užeg kruga vlasnika radnje. Međutim, u Skupštini općine Šibenik smatraju da bi bilo poželjno da se omo-

gući da u privatnim ugostiteljskim radnjama bude više zaposlenih. Vjeruje se da će nadležni republički faktori o tome već uskoro raspravljati. Sve privatne ugostiteljske radnje koje posluju na području naše komune mogu se svrstati u male radnje. One, naime, raspolazu sa 40 do 80 stofica. Sto se tiče ugostiteljskog kadra, zaposleni u pri-

vatnim ugostiteljskim radnjama imaju uglavnom spremu kvalificiranog i polukvalificiranog ugostiteljskog radnika.

Ako je riječ o stavu Općine prema privatnom ugostiteljstvu, onda se može kazati da nadležni organ Skupštine općine ne pravi smetnje razvijanju samostalnog ugostiteljstva, ali se strogo pridržava zakonskih odredaba o higijensko-sanitarnim uvjetima. (Đ. B.)

Naša govornica

KNJIGA NIJE ROBA, ALI...

Ovog tjedna u rubrici našeg lista, koju smo nazvali »Naša govornica«, gostuje JOSIP SKORIC, referent nabave knjiga u trgovinskom poduzeću »KORNAT«.

Možemo li ovaj razgovor započeti pitanjem: Sta je trenutno najaktuelnije u vašem polju?

— Pa, ima više stvari. Izdvojiti ću akciju našeg podu-

većeg broja naših izdavačkih kuća nabavili najnovija ostvarenja s područja lijepe književnosti, stručne literature i ostalih područja. Te će knjige posjetioci knjižare »Vladimir Nazor« moći nabaviti uz popust od 20 posto. Mislim da će time mnogi biti obradovani.

Da li će se te knjige prodavati isključivo u knjižari?

— Ne samo u knjižari, jer smo mi poduzeli korake da se ta izdanja izlože na štandovima po gradu i da na taj način postanu još pristupačnija potencijalnim kupcima. A njih ima.

Podaci o prodaji knjiga lijepe književnosti u knjižari vašeg poduzeća dosta su ohrabrujući. No, ima i prigovora...

— Slušam ih i ja, vjerojatno ih čuju mnogi. Iskreno govoreći, ni mi u poduzeću nismo sasvim zadovoljni sa sadašnjom situacijom. Svjesni smo da knjiga nije roba, ali se, na žalost, knjiga još uvijek tretira kao roba. Što se tiče našeg kolektiva, mi ćemo u tom pravcu pokušati uskoro ponešto i uraditi. Mi se, konačno, nismo odrekli ni ideje o otvaranju antikvarijata.

(Đ. B.)

zeća da pogon - knjižara »Vladimir Nazor« pride prodaji knjiga uz znatni popust. Tu akciju organiziramo povodom Festivala djeteta, Tjedna knjiga i 900-godišnjice grada.

Kažite nam konkretnije o čemu je riječ?

— Mi smo ovih dana od

Ponovo o čistoći mjesta

Nije bitno da li je turistička sezona »službeno« otvorena ili ne, već je najvažnije da eto gosti dolaze u sve većem broju. Dolaze oni u naša mjesta da se odmire i otpočnu. A mi jednoj izuzetno važnoj stvari još uvijek nismo poklonili dovoljno pažnje.

Ponovo je riječ o javnoj čistoći.

Podimo smjerom geografskog rasprostiranja pojedinih naših mjesta. Murter, Betina, Tiješna, Pirovac, Tribunj, Vodice, Krapanj - Brodarica, Primošten, Rogoznica, na otocima Prvić Luka, Sepurina i Zlarin — koja od tih mjesta mogu zadovoljiti pri općem utisku o čistoći ulica, obala, trgova i ostalog?

Čini se da bismo mogli izdvojiti samo Zlarin, Primošten i donekle Rogoznicu. Da li to znači da se u tim mjestima više pažnje posvećuje čistoći? Vjerojatno, ali nije samo to. U njima je relativno najmanji »promet« konja, magaraca i stoke.

Gotovo sva ostala mjesta pružaju sliku kakva se ne bi smjela vidjeti u ovo vrijeme. Ulice su nečiste, često pune otpadaka i smeća, odbačenih predmeta, građevinskog materijala, vide se na njima tragovi loženja vatre pred kućama, nagaženo i iščupano zelenilo. Javni sanitarni uređaji posebno su poglavlje nečistoće.

Na temu svega toga održani su brojni sastanci i dogovori, još tokom prošle zime. Ali, rezultati su izgleda više nego skromni. Zar se uopće može pretendirati na turizam i tu-

rištičko mjesto, na »privlačnije« i zadržavanje gostiju — ako se javnoj čistoći ne poklanja dovoljna pažnja?

Osjetljivi smo kad nas gosti kritikuju i kažemo kako oni ne poznaju »problematiku«, a zaboravljamo da stvar-

no nismo učinili sve što smo mogli.

Treba, dakle, da čisti svatko »ispred svojih vrata«, i to ne samo u figurativnom smislu. Ako se tako počne raditi, ulice u našim mjestima bit će čiste u roku od 24 sata. Rješavanja se mogu (i moraju) naći i za sve ostalo što u svakom mjestu treba držati čisto i uredno.

Novi objekti, hoteli, moteli, restorani, trgovine, ma kako komforni i suvremeni bili, ne mogu nam u turizmu donijeti one rezultate (ne samo materijalne naravi) koje možemo očekivati ako shvatimo da je izgled »lica« naših turističkih mjesta isto toliko značajan kao i svi ti novi objekti.

A možda i više od njih.

J. Č.

Auto-kampovi i trgovina

Na šibenskom turističkom području postoji nekoliko auto-kampova ili mjesta gdje je kampovanje dozvoljeno. To je auto-kamp na otoku Murteru, na Slanici, zatim Plitka vala kod Betine, kamp u Pirovcu, Vodicama, u Kanalu, kod slapova Krke, pa Žaborići, uvala kod Grebašnice i drugi.

Na svim tim mjestima, ako ništa drugo, a ono bar kupanje i odmor mogu biti prijatni. U jeku sezone, u tim kampovima ima mnogo automobila s izletnicima i onima koji borave duže.

Medutim, ni na jednom takvom punktu ne mogu se snabdijevati turisti artiklima

koji su im neophodni. Uvijek moraju ići u samo mjesto ili u grad.

Cesto govorimo, kako nam je turistički promet u cjelini slab, kako teško dolazimo do dinara u turizmu. Održali smo bezbroj sastanaka o tome kako da intenziviramo taj promet. Ali, kad se tiče realizacije nekkih planova i sprovođenja raznih noviteta, sve, manje-više ostaje po starom.

Ostanimo na auto-kampovima. Zašto do sada trgovina ne pokazuje više interesa i smisla za trgovinu na ovim punktovima?

Raspravljano je i o tome, da bi trgovinske organizacije trebale bar u onim većim kampovima instalirati male prodavaonice artikala koje turisti najviše traže. I u Turističkom savezu Općine bilo je takvih sastanaka. Na jednom su bili prisutni i predstavnici trgovine i pokrenuto je to pitanje s ciljem da se zainteresirane organizacije direktno dogovore što treba učiniti. Ali »trgovci« su bili zainteresirani u toliko, što su predložili da se — ponovo sastanu, kako bi to pitanje počeli rješavati.

Tako je još jedna mogućnost ostala neiskorištena.

Očekuje se, možda, da ovo počnu »rješavati« turističke organizacije, ali to je pogrešno. One nemaju novaca. One mo-

gu samo usmjeravati i koordinirati.

A o tome, što će i koliko moći prodati u auto-kampu, na parkiralištu i na plaži trebalo bi da brinu trgovinske organizacije.

Njihova inicijativa bila bi svakako pozdravljena. Za sada imamo početke toga — punktove »Ishrane« na Martinskoj i Jadriji. Na tome ne bi trebalo stati.

J. Č.

UZ POSLJEDNJI BROJ LISTA »GLAS MLADIH«

Ovih je dana izašao posljednji broj »Glas mladih« u ovoj školskoj godini. List izdaje Pionirsko sveučilište II osnovne škole, a uređuju ga Marijan Mlinarić, Danica Rupčić i Ljubomir Pašić. »Glas mladih« izlazi već sedam godina.

U posljednjem broju objavljeno je šesnaest pjesama i osamnaest prozih sastava. List je ilustriran većim brojem likovnih radova učenika II osnovne škole.

Općenito govoreći, za objavljene radove mogli bi se reći da su dosta uspješni, bilo da se radilo o prozi ili poetskim ostvarenjima. Nađe se među pjesmama i veoma dobrih stihova.

Vrelo podnevno sunce užarilo je ustajali zrak. Uz pristanište se stajao brod »Krka«, čekajući da stignu turisti i da ih poveže rijekom čije ime nosi.

— Ljudi, šta je ovo danas? — ispravi se barba Ive. Ne možeš bosim nogama po brodu, peče k'o vatra!

— Hajde, Marinko! — reče on mladiću u crvenoj majici. Uzmi vode i počisti brod iznutra. Kad dođu gosti, mora sve sijati.

Marinko je »noštro« a Ive zapovjednik, kormilar i mašinist.

— Na brodu uvijek ima posla — obrati mi se barba Ive, kao da time opravdava izdavanje svojih naređenja.

Uskom vijugavom stazom koju skriva gusto zelenilo približava se duga, šarolika i vijugava kolona turista. Vrućina ih pritiska, pa šutke prilaze brodu.

Otkivanjem broda od obale raspoloženje se vraćalo. Putnici se bili porazmjestili u unutrašnjosti broda i na njegovu nadgrađu.

Prvo jezero koje čini rijeka Krka postepeno se suzuje i brod ulazi u kanjon sa strmim klisurama. U tišini kanjona jeka motora na trenutke postaje tjeskobna.

Jato gavranova izlijeće iz pećine visoko pod vrhom litice.

Svi su na brodu zaposleni snimanjem i promatranjem. Grupa od pedeset mladića i djevojaka iz Čehoslovačke pokazuje izvanredan interes za ove krajeve. Oni sačinjavaju dio prve grupe od 350 članova koja je došla početkom lipnja u našu zemlju i sada se nalazi u Kaštel-Starome. Nakon njih dolaze drugi, i tako svakih 15 dana, sve do rujna.

U jednoj grupi koja se okupila na pramcu broda upoznali smo Milana Dvoržaka, Mariju Provaznjihovu, Jana Paška, Zdenku Dvoržakovu i Slavku Zidkovicu. Svi su oni tehničari i prosvjetni radnici, većinom iz Praga. Prvi put su u Jugoslaviji, dok su roditelji nekkih od njih boravili u našoj zemlji još 1936. i 1937. godine...

U Kaštel-Starome stanuju u privatnim kućama. Za ljude koje tamo sreću kažu da su veoma srdačni, veoma gostoljubivi, uvijek veseli. U njihovim domovima osjećaju se kao kod svoje kuće. Muškarci su, kažu, galantni i puni komplimentata, žene lijepe i ukusno odjevene.

Već sada misle kako će doći i slijedeće godine.

Brod je ušao u Visovačko jezero. Tamo još daleko na otoku njišu se vrhovi visokih jablanova, skrivajući od pogleda sve što se među njima nalazi.

Za vrijeme kratkog zastanka razgledali su gosti rijetke historijske raritete i eksponate pohranjene u samostanu. Na posljednjoj etapi do cilja brod opet ulazi u tje-

snac. Nakon kraće vožnje ukazuje se još jedno široko jezero, pa privlačni Roški slapovi.

Svježji vjetar u tjesnacu podigao je valove. Brod pravi oštar zaokret i prolazi pored slapova. Opet snimanje. Opet brojna pitanja i vedro raspoloženje.

Na malom pristaništu dočekuju nas direktor ugostiteljskog poduzeća »Roški slap« i drugi, među njima i neki turisti koji su sa slapova Krke došli ovamo svojim »sandolinama« s vanbrodskim motorima.

Tom »trasom«, kojom smo sada prošli, otvorena je redovna turistička izletnička linija na relaciji slapovi Krke — Visovac — Roški slap, a u »režiji« poduzeća »Zelenila«.

San mnogih posjetilaca iz prošlih godina tako je konačno ostvaren. Sada bi trebalo da se vidi i njegova komercijalna strana.

Sudeći po ovome danas — deficita neće biti. Gosti su razgledali stare mlinice i živopisnu okolinu predjela.

Zelena dolina, kojom na sve strane protiče voda, smjestila se između dvije visoke, gotovo polukružne litice. Popodnevno sunce obsjalo ih svojim zlatastim zrakama.

Predah u zelenom parku — livadi iza restorana — poslužio je za kupanje, odmor i pjesmu.

Među grupom mladih Čehoslovaka našlo se i nekoliko Holandana.

Mladi, ali krupan i odebeo Holandancin, svijetlih očiju i gromoglasnog smijeha, govori hrvatskosrpski. Njegova žena također.

On kaže ovako: »Prvo svega naučio sam »Dobar dan!«, »Dobro večer!«, te hrub, pivo, vino, čevapčići, raznjići... Ha, ha, ha!«

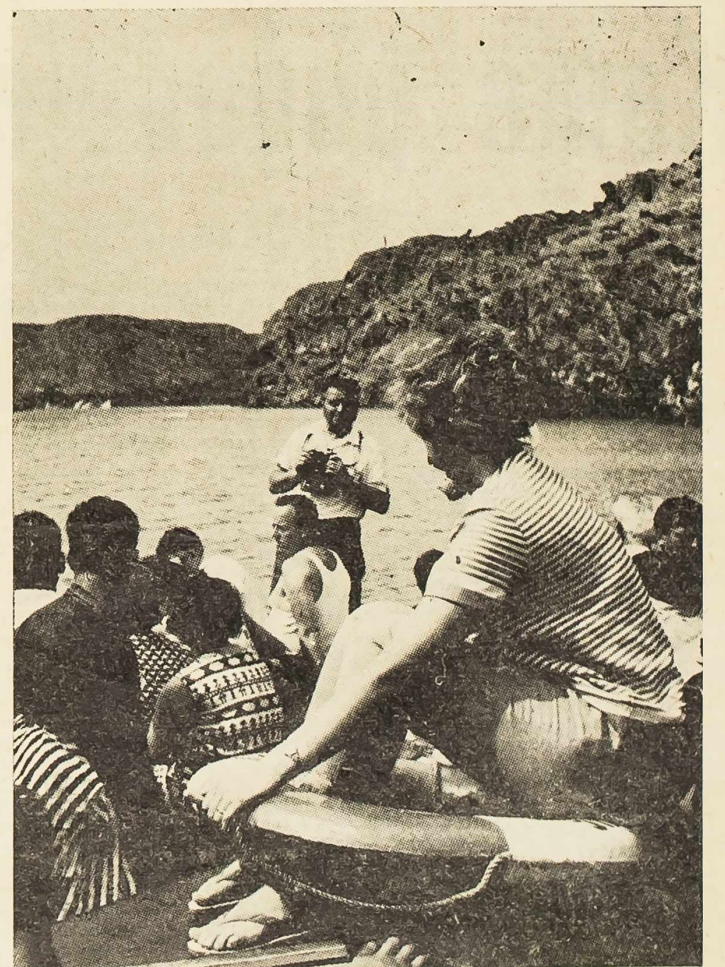
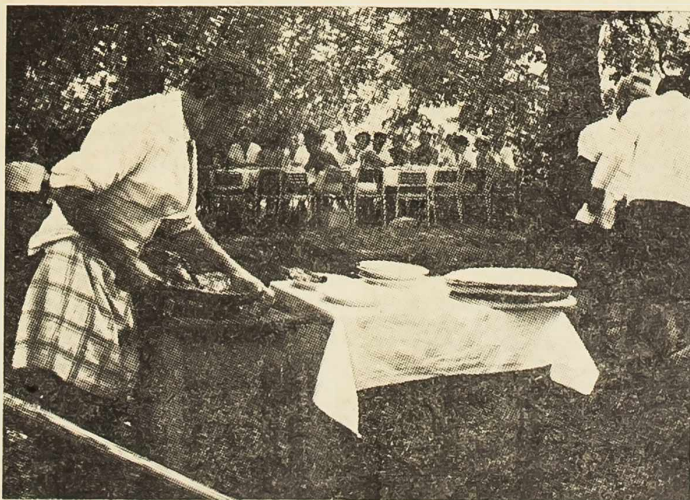
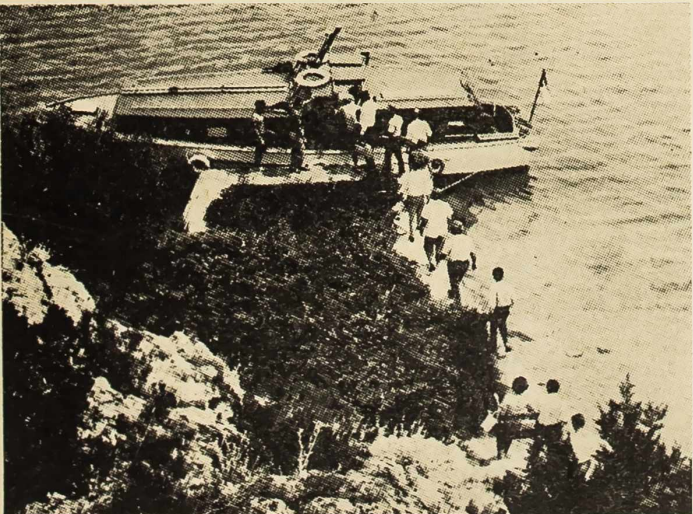
Pečeni janjci na ražnju postali su neočekivana atrakcija, ne toliko gurmanska i gastronomska koliko »vizuelna«. Čitava »baterija« izletnika fotografira te specijalitete.

— Ljudi moji — obraća se barba Ive jednom vozaču autobusa — marena sam samo malu porciju rižota u devet sati jutros. A sada su tri popodne. Gladan sam ka' pajola!

Tu usporedbu nitko do sada nije čuo. Pjesma koju su povelj mladi Česi postajala je sve vedrija, sve prisnija i sve razumljivija.

Nije prestala ni u toku čitave vožnje autobusom do Drniša i Šibenika, kada su se s nama oprostili veselim i gromkim: »Živ! živ! živ...!

Joško Čelar

Novosti u radu Pedagoške akademije Šibenik

Ubuduće samo tri studijske grupe

Na posljednjoj sjednici Savjeta Pedagoške akademije Šibenik raspravljalo se o budućem radu ove jedine visokoškolske institucije u našem gradu. Nakon svestranih razmatranja, u koje se bilo uključilo i Prosvjetno-kulturno vijeće Skupštine općine Šibenik, Savjet Akademije donio je odluku o studijskim grupama u školskoj godini 1966/67. Odlučeno je da ubuduće na Akademiji djeluju samo tri studijske grupe, i to za hrvatskosrpski jezik, razrednu nastavu i matematiku-fiziku.

Prema tome, na prvu godinu studija u školskoj godini 1966/67. mogu se upisivati studenti u Pedagoškoj akademiji Šibenik na ove studijske grupe: RAZREDNA NASTAVA, HRVATSKOSRPSKI JEZIK (jednoprjedmetna studijska grupa) i MATEMATIKA-FIZIKA.

Nadalje, na prvu godinu studija u narednoj školskoj godini neće se upisivati studenti na ove studijske grupe: hrvatskosrpski jezik — historija, historija - geografija, hrvatskosrpski jezik - geografija, engleski jezik i fizička kultura. Studenti koji su školske godine 1965/66. završili I godinu na tim grupama, upisat će školske godine 1966/67. drugu godinu na Pedagoškoj akademiji Šibenik.

Važno je istaći i to da će se na II godinu studija školske godine 1966/67. upisati na sve studijske grupe koje su postojale u školskoj godini 1965/66. za redovne studente.

Nakon posljednje sjednice Savjeta Pedagoške akademije, a u vezi nastalih promjena u radu te institucije, izdano je i posebno obrazloženje. U tom se dokumentu, među ostalim, kaže: »U toku rasprave oko mreže pedagoških akademija u SR Hrvatskoj iskristalizirano je stanovište da nam za školovanje nastavnog kadra za osnovne škole nije potreban ovoliki broj pedagoških akademija. Među akademijama koje bi trebalo postepeno da obustave svoju djelatnost nalazi se prema prijedlogu Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu u Pedagoška akademija Šibenik.

Kako prijedlog o reorganizaciji mreže pedagoških akademija nije još usvojen, svakoj bi akademiji trebalo odrediti status organa upravljanja u skladu sa mogućnostima osnivača da financira djelatnost akademije i u skladu sa obrazovnom i pedagoš-

kom funkcijom ove visokoškolske ustanove. Prosvjetno-kulturno vijeće u ime Skupštine općine Šibenik, osnivača Pedagoške akademije, dalo je svoje mišljenje u pogledu fizionomije Pedagoške akademije. U skladu s tim mišljenjem Savjet Pedagoške akademije Šibenik i donio je svoju odluku o studijskim grupama u školskoj godini 1966/67.

Smatra se da će novo u-

strojstvo Pedagoške akademije u Šibeniku (kad već iz objektivnih razloga nije moglo drukčije biti) najbolje odgovarati potrebama ovog područja. Naime, Akademija će ubuduće davati nastavnički kadar za one specijalnosti za kojima postoji najveća potreba, a smanjeni broj studijskih grupa neće dovesti do smanjenja broja studenata, već će dovesti do unutrašnje ravnoteže u pogledu broja studenata u studijskim grupama. Nadalje, smanjeni broj studijskih grupa jednostavnit će unutrašnju organizaciju života i rada Pedagoš-

ke akademije, a time će se pružiti mogućnost da se ta ustanova bavi stručnim i pedagoškim usavršavanjem postojećeg nastavnog kadra i izvanrednim studijem onih nastavnika koji nemaju potrebne kvalifikacije.

Važno je također istaći da će smanjeni broj studijskih grupa znatno pojeftiniti djelatnost Pedagoške akademije i da će se ovakva Pedagoška akademija sa svojim specifičnim zadacima uklopiti u mrežu pedagoških akademija koju predlaže Republika. (Đ. B.)

IZ PODUZECA ZA CESTE

Za ceste malo sredstava

Poduzeće za ceste »Šibenik« sukobljava se s nizom teškoća, a naročito s onima oko održavanja cesta, jer na području sedam općina — Zadar, Obrovac, Biograd, Benkovac, Knin, Dmiš i Šibenik — održava oko tisuću i 100 kilometara cesta prvog, drugog i trećeg reda.

U poduzeću za ceste »Šibenik« slažu se s konstatacijom da u SR Hrvatskoj ima još poduzeća koja se bore sa sličnim problemima, ali oni iznose i svoju računicu. Već: izrađeni normativi u Hrvatskoj po jednom kilometru ceste predviđaju 740 tisuća starih dinara, i to se odnosi na 1966. godinu. Međutim, šibensko poduzeće za ceste ima

PISMO STANARA NEBODERA

Već nekoliko godina oko tisuću ljudi živi u neboderima. Budući da su te zgrade locirane na mjestu iznad željezničke pruge, gdje se nalazi i skretnica, to se ti građani ljute na ružne običaje strojvođa ili ložača da, naročito u ljetnim mjesecima, pište iz lokomotive, i to namjerno, ili da puštaju paru iz lokomotive baš na tom mjestu.

Nakon čestih intervencija

samo 360 tisuća dinara za održavanje jednog kilometra ceste — a to je za oko 50 posto manje od prosjeka za SR Hrvatsku.

Kakva je situacija u tom pogledu bila u posljednjih nekoliko godina najbolje će nam potvrditi sredstva koja su za održavanje cesta stajala poduzeću za ceste »Šibenik« na raspolaganju. Ta sred-

žitelja u neboderima, nadležni sliježu ramenima, smatrajući da je to predviđeno režimom željeznice i više sile. Mislimo da to nije tačno, jer i za to postoji disciplina u radu ili samodisciplina dotičnog lica. Tako se događa i to da se izvjesne strojvođe ili ložači smiju kada prolaze i pište. Ovim putem molimo da se to spriječi, jer to remeti noćni mir, zagađuje zrak i stvara nespokojstvo među stanarima. G. R.

stva (za jedan kilometar ceste) iznosila su 1962. godine 216 tisuća, 1963. godine 256 tisuća, 1964. godine 260 tisuća, 1965. godine 358 tisuća, a ove godine 360 tisuća dinara. Pod pojmom održavanja ceste, da i to spomenemo, misli se na saobraćajne znakove, smjerokaze, mjesno-opisne table, razna upozorenja, odbojnice, ispravnost kolovoza itd.

U poduzeću za ceste »Šibenik« kažu da bi danas, s obzirom na stanje ceste na ovom području, za potpuno i kompletno održavanje ceste po jednom kilometru trebalo raspolagati sa oko 1,5 milijuna dinara. Ima li se to na umu, onda nije teško zaključiti da je poduzeće do sada, iako djelujući pod nepovoljnim okolnostima, veoma dobro izvršavalo svoj teški zadatak.

Što se tiče modernizacije ceste, šibensko poduzeće nalazi se u povoljnijoj situaciji, te će samo u ovoj godini modernizirati nekoliko cesta — u ukupnoj dužini od oko 25 kilometara. (Đ. B.)

„Stara“ slika na starom mostu

Čini se da mnoge priče o Tijesnu počinju na njegovu mostu i u vezi s mostom, ne samo zato što se »s one strane« nalazi najveći i najstariji dio mjesta već i zbog toga što i posjetiocima i mještanima most predstavlja objekt stalne kritike.

Nalazi tako jedan autobus redovne linije. Putnici se iskrcavaju pred jednom gostionicom. Autobus prelazi preko mosta prazan. S njegove druge strane, kraj hotela »Borovik« — čekaju drugi putnici.

Ista slika se ponavlja s jednim izletničkim autobusom. Most star stotinu godina i moderna »karavela« ne »pristaju« jedno uz drugo, baš kao ni neki zeleni »fijak« ili bijeli »mercedes«.

Svima se njima preko mosta žuri, iako nije dugačak, jer je star i trošan, pa i opasan. Klopoću njegove daske pod elastičnim gumama.

Ali, na ovom mostu, vidjeli smo i ono staro, što i pripada njemu od davnina.

Fotografija koju smo snimili prije tri dana mogla je biti snimljena i prije trideset godina. Možda i pedeset! Ništa ne bi bilo drukčije: ni ta mala dvokolica natovarena suhom maslinom, ni taj upregnuti magarčić.

Ni čovjek ne bi izgledao drukčije: visok, opruženih nogu, crn, naborana lica, sa šeširom na glavi koji mu daje izgled šutljivog Indijanca.

Žurba i brzina njemu su nepoznati i nepotrebnii, jer on uvijek stiže onamo kamo i pođe. Nije važno kada.

Kotrlja se on sa svojim kolima decenijama preko ovog mosta. A tvrde daske pucaju i stare još više, baš kao što stari i lice čovjeka.

J. Čelar

NIJE GOSTIONICA, ALI JE LIJEPI BIFE

Pored plaže u Tijesnu, s lijeve strane puta, a među borovom šumicom, neće čitav niz novih obiteljskih kuća. Skupa s onima u mjestu i na drugoj strani — podiže ih se oko 15. Kažu da to nisu »vikendice«.

Među tim novim građevinama privlači pažnju jedna s terasama, ogradena željeznom ogradom i sa dva velika suncobrana. — Vrlo interesantno za obiteljsku kuću kraj plaže! — obično primijeti posjetilac.

Ali, to nije kuća za stanovanje, već gostionica (zapravo »buffet«), vlasništvo Mithata Amitovića iz okolice Gostivara u Makedoniji.

Čudimo se zašto nema nikakvog natpisa, table? Pojavio se vlasnik i objasnio.

— Otvorio sam je prije mjesec dana. Tražio sam da se registriira kao gostionica, ali, rekoše, male su ti prostori, ne može za sada. I zato čovjek skinuo tablu, da gostionicu pretvori u bife. I ime će mu biti jednostavno: bife »Plaža«.

A, uistinu je lijepo kod Mithata. On se trudi da udovolji gostima, kojih je za sada još uvijek malo. Mithat se ipak nada da će posao ići čim počne raditi njegov roštilj sa specijalitetima. Objekt ima dobru lokaciju, čist je i uredan. Tijesnu je, vjerujemo, bio potreban.

Dobro bi bilo da ima još koji sličan tome.

J. Čelar

Kome pogoduje nerazvijeno samoupravljanje

Društveno upravljanje, njegov stupanj razvoja i strukturu, čine ekonomski odnosi, pravo, politički i moralni principi, i određenoj zavisnosti od još nekih faktora koji ga mogu upotpunjavati i usavršavati (kultura, umjetnost, nauka, historija, tradicija i sl.). Taj društveni odnos, dakle, ne nastaje i ne može da egzistira samo time što mu se dadu zakonski okviri i deklarativna politička podrška. Njegovu oživotvorenju prethodi još mnogo relevantnih mjera i okolnosti, bez kojih ono djeluje na umjetan način, s malim utjecajem šireg broja građana na vođenje zajedničkih poslova.

Nalazi se čak na primjere da se na nivou komuna stvara određena familijarnost između najutjecajnijih lica — »gradskih očeva«, u čijim rukama se nalazi cijelo društveno upravljanje. Oni međusobno vrše razmještaj funkcija, i to uvijek u ime nekog »društvenog interesa«, nekog programa; znaju unaprijed nekoliko mjeseci, pa i više, koje će tko mjesto zauzeti na općinskoj hijerarhiji; zna se mnogo unaprijed tko će biti predsjednik općine, tko sekretar komiteta i sličnih foruma. Time se svakome daje do znanja da je njihov izbor puka formalnost, a demokracija samo lijepa fraza.

Na to građani komentiraju i pitaju se: »Kako taj može biti to, a kako onaj može biti ono?« U takvoj sredini potpuno zakaze uloga političkih organizacija, a pogotovo Saveza komunista. Ali, pri tome se frazama i parolama besprijekorno barata, i u njih nitko ne smije posumnjati. U takvoj atmosferi najlakše izbjiju na površinu oni bez ikakvih kvaliteta, pogotovo moralnih.

U kadrovskim službama rade ljudi koji nemaju ni približnu stručnu spremu da bi mogli uspješno obavljati te poslove. Ako se tome pridoda i komisije za kadrove, koje su sličnog sastava, onda je to iluzorno očekivati bilo kakve promjene u pravcu popravljavanja kvalifikacione strukture zaposlenih. A nije baš rijedak slučaj da kadrovska politiku vode ljudi kojima bi još trebalo mnogo znanja da bi uspješno obavljali poslove koji su im povjereni i da bi opravdali svoja osobna primanja. Te komisije, bez obzira na navode u svojim izvještajima, uvijek su za status quo. Drukčiji pristup tom vitalnom pitanju stavio bi u stvari na diskusiju njih same.

Kada organi upravljanja vrše izbor rukovodećih radnika i odobravaju neke mjere pojedinaca, donose pravilnike (»interne zakone«), a pogotovo pravilnik o raspodjeli osobnih dohodaka, odlučuju o nagradama, pauzalima i sličnom, tada je od posebnog značaja — tko sjedi u tim organima. Ako je dio članova povezan izvjesnim relacijama, onda se neke značajnije odluke može premiti i u privatnim stancima. Sjednice zatim služe samo kao forma oživotvorenja ličnog interesa. I opet, da istaknemo, sve to izgleda u najboljem redu, i bilo bi potpuno iluzorno upustiti se u kritiku takve prakse, jer »grupa« ima dosta glasova iza sebe. Dakle, tu nije najbitnije biti u pravu.

U radnoj organizaciji gdje samoupravljanje djeluje na umjetan način, tko postaje najpopularniji, tko »najviše štiti interese« radnog čovjeka, tko se predlaže za nagrade i pohvale, tko najviše radi i tko je najposobniji? Ovdje je potrebno početi dostraga da bi se dobilo pravi odgovor. Kao što smo već istakli, na tom terenu se obiluje paradoksim.

Najpopularniji su oni koji u svakoj situaciji, bez obzira na osnovu i opravdanost, ustaju u nečiju obranu, koji su protiv svakih mjera za učvršćenje radne discipline i koji oko sebe okupe široki krug ljudi, koji će ih u datim situacijama podržavati i tveličavati. Takvi onda postaju »miljenici«, zahvaljujući svojoj demagogiji i blefu. Predlaže ih se za nagrade i pohvale, i to čak oni radnici koji su radne kvalitete dotičnog upoznali preko pričanja, a da ih nikada nisu imali prilike vidjeti — što rade i kako rade!

Stručnjaci i pravi radnici su u takvoj sredini u manjoj prilici da ih se pohvaljuje i nagraduje. To je razumljivo, jer oni osjećaju manju potrebu (analogno principu kompenzacije i ekompenzacije) za demagogijom i intrigatorstvom. Oni jedino mogu naći priznanje izvan svoje radne organizacije — ondje gdje se ne protežu zakulisne igre. Svaka stvarna popularnost stručnjaka i dobrih radnika nastoji se u takvom ambijentu omalovažiti i umanijati, pobijati njihove prijedloge i rješenja, kako bi na taj način proizvođači intriga i improvizacije podigli svoju »erudiciju«.

Takva grčevita borba za status quo u pojedinim radnim organizacijama, s ciljem da se ne razvijaju samoupravni odnosi da se učvrsti birokratska praksa, najvidentnija je kod radnika s malim interesom za rad i onih s malim radnim i stručnim sposobnostima, koji ni u kojoj razvijenoj sredini ne bi mogli u tolikoj mjeri zadovoljiti svoje interese. Oni su kadri da se late najnižih sredstava za očuvanje takvog svog položaja i da stupe u »savez« sa svakim (bez obzira na njegove političke, kulturne i moralne kvalitete) da bi se zaduženi suprotstavili svakom progresu (kojeg oni tako ne nazivaju, razumljivo) i onima koji se dosljedno izboravaju za Program SKJ, ustavne principe i ostala naša društvena mjerila.

U očuvanju svojih stečenih pozicija vješto se služe frazama, parolama i citatima, tako da bi naivni ljudi pomislili da oni iza toga stvarno stoje. Potrebno je samo malo intuicije pa da se otkriju hipokrizija i dvojništvo. Interesantna je vitalnost koja sve to popraća, a u kojoj se vide obilježja neke posebne društvene selekcije, koja mnogo podsjeća na prirodnu selekciju. Kada su u pitanju takve selekcije, onda moralni kvaliteti prestaju da imaju bilo kakvu vrijednost. Tu vlada »pravilo jačega« (koje pristiže iz upravljanja ljudima). Za takve ljude u narodu se uobičajio izraz »ološe«.

Sa određenom sigurnošću možemo reći, da kod nas

postoje objektivno povoljni uvjeti za brže razvijanje društvenog samoupravljanja. Ako ono negdje zaostaje i stagnira, to uglavnom i pretežno dolazi usljed subjektivnih slabosti, birokratskih tendencija, starog prakticitizma i starih shvaćanja. Tu, pored lične savjesti, zataji individualna i kolektivna svijest i odgovornost, koja se bazira na rezonu: »Ako ne istjeravaš tuđe greške, drugi neće ni tvoje!«

U sklopu toga problema neminovno se mora jasnije kristalizirati društvena spoznaja i kriterij o tome tko je dobar a tko loš građanin, tko je dobar a tko loš radnik, tko je za socijalizam a tko protiv njega. U raščišćavanju tih pojmova mora se potpuno odbaciti parole, fraze i retoriku. Svi skupa znamo i osjećamo kako se u samoupravnom sistemu još uvijek krije dosta ljudi pod društvenim plaštom i autoritetom i da taj autoritet obilato koriste. Oportunizam nije jedini uzrok tog pojava. Ljudi su dosta oprezni kada stupaju u dijalog s onima koji su preokupirani željom da sačuvaaju stečene pozicije i koji su spremni da se gadno svete svakome tko bi ih u tome pokušao spriječiti. To bi se zvalo samoupravljanje sa oštricom vlasti.

Usljed toga čovjek se ponekad udaljava od onih istih institucija i programa koje je sam stvorio. Time slabi osjećaj kolektivnosti, povjerenja u čovjeka i u sebe samoga. Nastaje rezignacija i »linija manjeg otpora«, što nije svojstveno progresivnim stremljenjima i spoznaji da je cijeli život neprestana borba i da je ta borba dijelom njegov smisao. Jer, u životu se ništa ne stvara samo od sebe, pa tako ni afirmacija samoupravljanja. U tome se traži svjesna kolektivna akcija, u kojoj se preko općeg interesa najhumonije dolazi do pojedinačnog interesa. Svaki drugi pristup na relaciji ta dva interesa u svojoj je suštini destruktivan i lišen etike. Drugi način može biti jedino eksploatatorski.

Boris Kale

Piše prof.

Ante Batinica

Na svijetlim stazama književnog razvitka

PREPORODNI POKRET U ŠIBENIKU

Napredna demokratska strujanja krajem 18. i početkom 19. stoljeća i tjecaj preporodnog doba, koji prema N. Colaku trajaju u Dalmaciji od svoga praskozorja 1797. pa sve do svoje zrelije faze osamdesetih godina 19. stoljeća, naći će vidnijeg odjeka i među naprednim šibenčanima. Dok je taj bio u najvećem zamahu svoje aktivnosti, i u Šibeniku se formirao sloj ljudi koji su ne samo uzimali učešće u razvitku narodnog preporoda u Dalmaciji nego će svojim izuzetno nadarenim i proslavljenim ljudima Šibenik dignirati vrlo značajnu ulogu i u vrijeme preporoda i u našoj književnosti opće.

Među prve ljude koji su pristupili ilirizmu ne samo u Šibeniku nego i opće u Dalmaciji svakako treba spomenuti šibenčanina Spiru Popovića (1808 — 1866). To je bio imućan čovjek, skroman i vrlo cijenjen među vojim sugrađanima. On ne spada u onu grupu preporoditelja uz čije ime možemo spomenuti izdavanje djela preporodnog karaktera, ali je zato cjelovita njegova samoprijemna aktivnost imala opći preporodni karakter. Svojim člancima sudjeluje u hrvatskim listovima »Zori dalmatinskoj«, »Danici ilirskoj« i »Slavenskom jugu«. Značajan je njegov članak »Nekoliko lova braći dalmatinsko-ilirskoj« (Danica ilirska, 1839. br. 3) u kojem napada Dalmatince, a naročito one u gradovima, što njeguju tuđi talijanski jezik, apuštajući svoj materinski jezik, pa i zato toplim riječima poziva u ilirsko zoro.

Osim toga dopisivao se s Kukuljevićem, bio je lični prijatelj i posrednik Tommasea, podučavao ga je u hrvatskom jeziku, za njega je sakupljao i narodne pjesme (od kojih je jedan dio kasnije Matice objavila).

Bez svake sumnje, izuzetna pjesnička ličnost toga vremena (za vrijeme našeg preporoda), i to ne zbog nekih naročito postignutih uspjeha na književno-umjetničkom polju koliko zbog opće aktivnosti jedne napredne žene — treba spomenuti ANU VIDOVIĆ (Šibenik, 1795 — Zadar, 1875), nastanjena u Zadru. Ona je bila žena Marka Vidovića, također književnika iz Šibenika. Zdale je više pjesničkih i pripovjedačkih djela pod utjecajem narodne književnosti, kao npr.: Anka i Stanko (Zadar, 1841), Pjesme (Zadar 1844?) Zabave i veselje (1847), Alva i Alko, Harać prijateljstva i dr. Na talijanskom jeziku štampala je nekoliko pjesničkih zbirka: »Mestizie e distrazione« i »Romolo o vero la fondazione di Roma«, ep u 8 pjevanja, ne računajući već objavljena djela na hrvatskom jeziku.

Ana Vidović sudjelovala je svojim radovima i u Zori dalmatinskoj. Zbog toga svojim mužem sakupljala je i narodne pjesme za Nikolu Tommasea, a neke od sakupljenih pjesama preveo je njen muž na talijanski jezik (La Voce dalmatica), preveo je i Gundulićeva Osmana (Osmanida, Ragusa, 1838), pjesme Ignacija Đurđevića (Poema, Zara, 1829). Štampao je i zbirku pjesama Canzone amorose (Venezija, 1827) i Sonetti (Zara, 1856).

Pjevujući u obliku soneta o Krimskom ratu, hvali Ruse. Marko Vidović bavio se i kritikom i pisanjem povijesnih djela, ali ti radovi nemaju veće vrijednosti.

Govoreći o svome prijemu Mandaljane pokornice od I. Đurđevića, kaže da ga je na to potakla »vruga ljubav koju gajimo prema ilirskom jeziku jedinoj pravome i pravome jeziku zavičajna moga.«

Za njegov prijevod Osmana Dinko Sirovica (Hrvatska riječ, 1905. br. 34) kaže da se tu Vidović pokazao kao »gotovo nenadkriljivi majstor stiha i dikcije.« Govoreći o njegovoj formi, Sirovica kaže da se nije služio »forme izvornika«, već da je »osmerac u stihovima od četiri stiha obratio u endekasilabne strofe od osam stihova po uzoru na Torquatove i Aristosteve epopeje.« Za njegovu zbirku pjesama »Canzone amorose« kaže da one »odaju pravog nehinjenog pjesnika.«

Premda prijepodni Marka Vidovića nisu proučeni, Dinko Sirovica je na njihov račun rekao mnogo laskavih riječi.

Aktivni suradnik Zore dalmatinske bio je i šibenčanin IVAN ZORIČIĆ (1822 — 1872). Studirao je na sveučilištu u Padovi, učestvovao je u ratu za oslobođenje Italije, a po povratku u domovinu svim bičem se pridružio ilircima i oduševljavao se njihovim idejama. Pisao je rodoljubne i duhovne pjesme, a neke su mu štampane i u Zori dalmatinskoj. Ipak, najznačajniji njegov rad je zbirka pjesama »Vila dalmatinska aliti Pjesme razlike« (Zadar, 1852) ispravljena po uzoru na narodne pjesme i neke talijanske pjesnike i pisana kačićevskom ikavštinom i Gajevoim pravopisnom reformom.

To su bili šibenčani, suradnici Zore dalmatinske — koja je u toku pet godina (od 1844. do 1849) svoga izlaženja u Zadru bila žarište čitavoga

kulturnog književnog rada i koja je u svoj krug okupila veliki broj suradnika iz cijele Dalmacije. U Zori dalmatinskoj, kao što je poznato, štampat će i Preradović svoju prvu pjesmu na hrvatskom jeziku Zora puca, bit će dana (U Zadru će štampati i svoju prvu zbirku pjesama Prcenci), pa će ovaj krug oko Zore dalmatinske progovoriti kao truba naprednih preporodnih tendencija s Jadrana na opće zadovoljstvo svih iliraca.

Posebno na području preporoda treba spomenuti svestran rad šibenčanina BOŽIDARA PETRANOVIĆA (1809 — 1874), književnika i pravika. Gimnaziju je polazio u Sremskim Karlovcima, pravo je studirao u Gracu i Beču, a 1833. godine doktorirao je u Padovi. Studiranje izvan naše zemlje nesumnjivo je mnogo utjecalo na formiranje njegove ličnosti (u Grazu je bio član Ilirskog kluba, u Beču se upoznao s Vukom Karadžićem, a za boravka u Italiji bio je obuhvaćen idejama narodnog pokreta za oslobođenje Italije itd), pa je sve to utjecalo da je i sam osjetio potrebu da potpomogne buđenje nacionalne svijesti u Dalmaciji.

Godine 1836. u Zadru pokreće Srpski dalmatinski almanah i štampaje ga ćirilicom (kasnije mu mijenja ime u Srpsko-dalmatinski magazin). Za vrijeme burne 1848. godine narod kninske krajine bira ga jednoglasno za zastupnika u bečki sabor. U svome poznatom govoru u Kninu 6. srpnja 1848. godine iznio je program svoga rada za obranu narodnog jezika, širenje pismenosti i sloge među našim narodima. On je rekao, među ostalim, da je potrebno »da se naš hrvatski jezik što prije uvede u škole i sudove. Tako ćete vi, bratje, u teškačke ruke, sve razumjeti što se bude u sudu govorilo i radilo i nećete odsle s derkćucom rukom križ na pisma stavljati. Mi smo bratja, pak nam valja narodnost našu i jezik čuvati kao zjenicu oka i nju do posljednje kapi kervi braniti. Bratjo moja, Ristjani i Kerstjani, svi smo mi sinovi jednoga oca koji je na nebu; svi smo prava jednogkerna bratja. Ljubimo se i poštujujmo zamjenito a ne pregonimo se poradi zakona.«

Za svoga boravka u Beču upoznat će se s mnogim slavenskim rodoljubima, a naročito iz Češke i Moravske, opisujući u njihovim novinama teško stanje u Dalmaciji.

Preveo je »Građanski zakon« u »jezik ilirski književni«, kojim se bratja naša Hrvati služe.« Od godine 1849 — 1851. uređivao je u Beču skupa s D. Demetrom, V. Karadžićem i Stjepanom Carom hrvatski dio pravoslavnog nazornika kod istog ministra.

Postavši savjetnik zemaljskog suda u Zadru, osniva 1851. godine list »Pravdoneša« sa svrhom »da barem sudački činovnici nauče naš jezik«, pa je time udario temelje na stvaranju sudske i pravne terminologije. Taj posao nastavljn je od drugih kasnije u časopisu »Pravo« (Zadar, 1873 — 1874. a zatim u Splitu).

Već duže vremena bavio se mišlju da osnuje Maticu dalmatinsku. U pismu Šuleku (uredniku Narodnih novina) ističe glavni cilj društva: »Svrha Matice jest prosvjetliti prost narod dalmatinski i uskoriti sjedinjenje Dalmacije s Hrvatskom.«

Da bi dobio nešto sredstava za izdavanje Matice, on se obraća slavenskim rodoljubima u Češkoj, obraća se banu Jelačiću i ministarstvu u Beč. Biskup J. J. Strossmayer šalje 300 forinti i obraća se okružnikom svim biskupima i istaknutim ljudima za pomoć Metici, i pomoć nije izostala. Tako je pomoć poslao i kanonik Mrkica iz Šibenika. S dobitim sredstvima pokrenut je rad Matice dalmatinske 1862. godine. Predsjednik toga društva sve do svoje smrti bio je njen najzaslužniji član Božidar Petranović, a članovi književnog odsjeka bili su Ana i Marko Vidović.

Matica izdaje kalendare, narodne pjesmarice, Gorski vijenac, knjige za opću administraciju, i to: Ručnu knjigu najnužnijih pravoslavnih riječi i obraznika i Tumač za činovnike, zbirku od 24.000 riječi. Osim tih izdanja, izdat će i druga djela u svome samostalnom radu sve do 1912, kada će se ujediniti s Maticom hrvatskom.

Božidar Petranović svojim člancima sudjelovao je u Danici ilirskoj i raznim revijama na našem jeziku, talijanskom i njemačkom, mnogo je doprinio da se časno proslavi 100-godišnjica smrti A. Kačića Miošića i uporno se borio za uvođenje narodnog jezika u škole i državne ustanove.

Godine 1867. postao je član Jugoslavenske akademije u Zagrebu i sudjelovao je svojim radovima u njoj publikaciji RAD, koji je te godine počeo izlaziti.

8

KOLIKO JE STARA TRADICIJA SCENSKOG ŽIVOTA U ŠIBENIKU

Prema zapisima dr Bože Dulibića

U ovom broju našeg lista posljednji put u seriji napisao »Koliko je stara tradicija scenskog života u Šibeniku« koristimo naučni rad dr BOŽE DULIBIĆA »Šibenski kazalište«. O gostovanju dramskih grupa i kazališnih kuća između dva rata dr DULIBIĆ je zabilježio: »U vremenu između dva rata gostovale je na šibenskoj sceni više putujućih dramskih družina (najveći uspjeh pobrala je ona Ace Gavrilovića sa Bogovičevićem »Matijom Gubcem«), pa splitsko kazališno društvo (Tijardovićevo »Mala Floramy«), drame kazališta u Splitu i Ljubljani, ljubljanska opera (po prvi put Gotovčev »Ero s onoga svijeta«) i, na kraju, pred sam Drugi svjetski rat, 1941. godine, zagrebačka opera pod vodstvom Krešimira Baranovića, rođenog šibenčanina.«

No, treba kazati da je u tom razdoblju bilo još uspješnih gostovanja i dobrih predstava. Vrijedno je istaći i tadašnje šibenske kazališne aktive. Tu se u prvom redu misli na kazališni aktiv studentata, koji su davali kvalitetne drame. Naravno, ni ovom prilikom ne može se izbjeći kazališni aktiv društva »Kolo«. Kazališni aktiv »Kolo« je, pored Blodekove opere »U zden-cu«, postavio na šibensku scenu i veći broj opereta. Pored ostalih: »Mam' zelle Nitouche«, »Grafu Luksenburga«, »Poljačku krv«, »Graficu Mariću« (Kalman) i »Leharovu »Zemlju smiješka«. Kreirajući razne likove i role u tim komadima, afirmirao se čitav niz veoma dobrih glumaca i pjevača.

Na kraju svoga naučnog rada »Šibenski kazalište« dr BOŽO DULIBIĆ je zapisao: »Požrtvomim radom šibenskih kazališnih amatera prije rata i u ratu, stvoreni su preduslovi za osnutak kazališta u Šibeniku kao stalne kulturne i umjetničke ustanove.«

KAZALIŠNE DRUŽINE ZA VRIJEME NOB-e

Drugi svjetski rat prekinuo je kazališni život u stoljetnom Krešimirovu gradu. Ali, ne za dugo. Već za vrijeme NOB-e stvaraju se kazališne družine. O radu tih kazališnih grupa pisat ćemo u nastavku serije naših napisa »Koliko je stara tradicija scenskog života u Šibeniku«. Materijale, podatke i zapažanja o tom razdoblju kazališnog života u Šibeniku koristit ćemo iz napisana »KAZALIŠNE DRUŽINE ZA VRIJEME NOB-e« kojeg su napisali ASJA MAROTI i ALBERT DRUTTER.

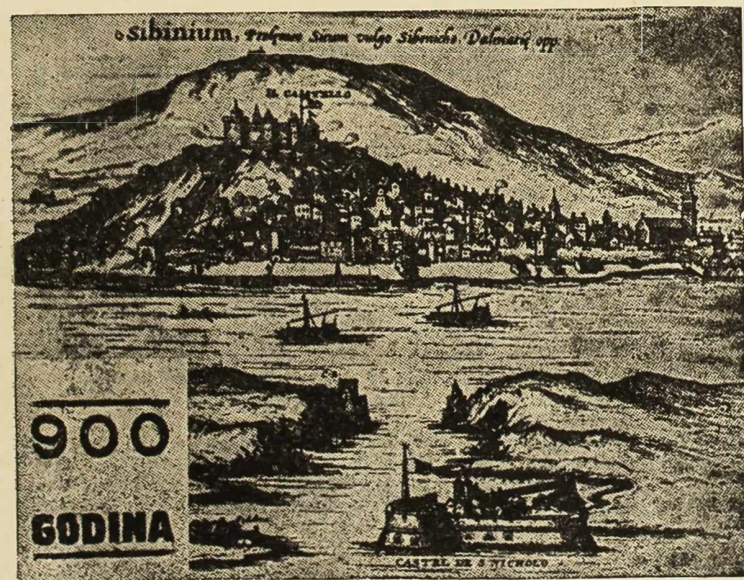
»U jeku narodnooslobodilačke borbe, NOO okruga Šibenik donosi odluku o formiranju kazališne družine i stavlja joj u podatke, da propagira ideje i ciljeve NOB-e, te kulturno prosvjetno-umjetnički rad u području šibenskog okruga. Radi ostvarenja te odluke, grupa šibenčana polazi 8. siječnja 1944. godine iz Dubrave u Bukovicu te 13. siječnja 1944. godine u Bjelini počinje svojim radom pod stručnim vodstvom ing. LJUBE ZORIĆA i s političkim rukovodiocem drugom SIMOM SKARICOM. Grupu su sačinjavali Luka Zaninović, Krešimir Zorić, Branko Bumber, Ljubo Nalis, Nikola (Crnogorac), Katja Zorić, Agla Stegić, Đurđa Lasan i Marusja Bumba Berović. Nekoliko dana kasnije priključuju im se Ante Tikulin, Mira Belamarić i Anka Jurković — zabilježeno je u tom napisu.

Do stvarnog rada došlo je veoma brzo. Već u povodu smrti V. I. Lenjina, kazališna družina dala je u Kistanjama kulturno-umjetničko priredbu. Na toj priredbi izvedeno je šest borbenih zbornih pjesama, recitirane su dvije tada aktualne pjesme, a izveden je i igrokaz »Brat na brata«. Uspjeh te prve priredbe bio je veoma velik.

Zanimljivo je istaći da »odmah nakon prve priredbe kazališna družina prolazi kroz svoje prvo vatreno krštenje, izvukavši se sretno iz pandža neprijatelja, koji je u toku VI ofanzive iznenada upao u Kistanje.«

(U idućem broju donijet ćemo imena svih članova kazališne partizanske družine, aktivnost te grupe i niz ostalih zanimljivosti.)

(D. B.)

Otpor naroda u banovinskoj Hrvatskoj protiv austro-madarskog tlačenja naglo je ojačao u 1912. godini. Omladina se nalazi u prvim redovima protesta. Na prijedlog ugarskog ministra predsjednika car Franjo Josip I. 31. III 1912. ukida u Hrvatskoj i Slavoniji ustav i dotadašnjeg bana Cuvaja imenuje svojim komesarom. Uvođenje komesarijata u prekovjelebitskoj Hrvatskoj teško je odjeknuo u Šibeniku. Pravaška »Hrvatska riječ« u svome broju od 4. travnja ograničeno protestira: »... S narodom našim postupa se kao sa bespravnim robljem... i svaki njegov kret i vapaj za životom slobodnim... hoće da se grubom silom uguši...«. U broju od 11. travnja isti list piše: »... nadošao je čas u kome se mora odlučiti hoće li prevladati u našoj domovini misao sužanjstva ili ona samoopredjeljenja narodnoga... Budimo svi borci za slobodu domovine jedne jedinstvene. Neka borba Banovine bude borba cijelog naroda i pobijedit će...«.

»Naprednjak« također oštro udara po komesarijatu i naziva ga »politikom bez srca i poštenja«. Kada je 8. lipnja 1912. godine mladi pravnik Luka Jukić izvršio u Zagrebu atentat na carskog komesara Cuvaja, naišao je taj čin na opće odobravanje i simpatije kod šibenčana, a naprednjačka pravaška novine u svojim uvodnicama »Jukić — duša naroda«, »Nad silom sila je pravda«, otvoreno se solidariziraju. Osuda Jukića u vješala i njegovi drugova na robiju unijela je u Šibenik još jače uzbuđenje. »Hrvatska riječ« štampala je osudu ukvirenu upadnom crninom i opširnim komentarem, u kojem, među ostalim, piše: »... i valjda počinje novo doba za narod hrvatski, jer onakove osude, kao što su u Zagrebu, vješala i tamnice, dolaze uvijek na red u zoru narodnog oslobođenja...« Izvanredno izdanje »Naprednjaka«, koje je, međutim, kompletno zaplijenjeno, krunnim kvakozcrvenim slovima tiska spomen pjesmu Jukiću i dodaje: »Ne sustani, ne kla-

Šibenik u vrijeme balkanskih ratova

ni, ne zaspaj, lijepa naša domovino« i završava: »... A krvnik, nek se napeže i nek podiže vješala tanka, ali na njima neće nikako i nikada moći da objesi snažnu i silnu ideju, koja provedava našim narodima, hrvatsko-srpskim narodom: ideju ujedinjenja i slobode...«.

Osmog lipnja 1912. godine započeo je prvi balkanski rat. Crna Gora, Srbija, Bugarska i Grčka povele su zajedničku vojnu akciju za istjerivanje Turaka s Balkana. Već u prvom mjesecu rata saveznici su postigli velike pobjede nad Turcima. Te su pobjede Crnogoraca, Srba i Bugara neobično snažno odjeknule po svim južnoslavenskim zemljama pod Austro-Ugarskom, pa tako i u Dalmaciji. Po svim gradovima na našoj jadranskoj obali zaredale su se povorke, u kojima je narod manifestirao oduševljenje prema Crnoj Gori, Srbiji i Bugarskoj. Ideja jugoslovenstva naglo je počela da jača i da se širi. Zbog toga je državna austrijska vlast intervenirala s ciljem da sve to suzbije.

U Šibeniku su na poziv općinske uprave priredene 10. XI 1912. godine velike narodne manifestacije, u kojima se klicalo srpskim, crnogorskim i bugarskim pobjedama. Na čelu povorke našla se gotovo kompletna općinska uprava s načelnikom dr Ivom Krsteljom, koji je okupljenoj masi držao govor. Masa je oplaudirala i klicala. Manifestacija se sve više pretvarala u anti-državnu demonstraciju. Pokušaji zandamerije, koja je na Poljani s napere-nim bajonetama opkolila manifestante, da zaploši i rasturi ogromno mnoštvo, ostali su bezuspješni. Nekoliko dana kasnije Namjesništvo je odlučilo

Piše: prof. SLAVO GRUBIŠIĆ

da raspusti šibensku općinu. 17. XI 1912. godine, dok je vijećala općinska uprava, upadne u dvoranu poglavar Kotarskog poglavarstva Calebich i uruči upravi pismenu odluku Namjesništva o raspustu šibenskog općinskog zastupstva: »Veleućenom gospodinu općinskom načelniku u Šibeniku... I u Šibeniku je dneva 9. studenoga 1912. općinsko upraviteljstvo izdalo proglas na općinare, kojim ih je pozvalo da dadu izraza simpatiji prema ratujućim balkanskim državama... Dneva 10. studenoga 1912. odazvalo se građanstvo šibensko rečenom pozivu... Vaše je gospodstvo sa nekoliko članova općinskog upraviteljstva lično predvodilo povorku, te je prigodom iste bilo držano političkih govora sa Vase strane i druge gospode. Ti su govori bili sa strane sakupljenoga naroda popraćeni burnim klicanjem, pri klijem je palo i pojedinih požaljivih izraza proti državi, bez da je to ikako bilo zapriječeno sa strane odgovornih organa općine šibenske... Ovo

Namjesništvo nalazi da, na temelju paragrafa 110 općinskog pravilnika... izreče raspust općinskog zastupstva u Šibeniku, te da privremeno upravljaju općinskim poslovima... povjeri carsko-kraljevskom kotarskom povjereniku gospodinu Humbertu Lugeru. Šibenik 16. studenoga 1912. — C. k. Namjesništveni savjetnik, upravitelj kotarskog Poglavarstva, Calebich.«

Kada se općinski načelnik s prisjednicima suprotstavio, izjavljujući da je odluka o raspustu nezakonita, Calebich je oružanom silom izbacio članove općinske uprave na ulicu i zaposleo općinske urede. Ogromna masa svijeta dočekala je načelnika i ostale članove općinske uprave poklicima »Živio načelnik, živila općinska uprava, čast općinskoj upravi, živila Hrvatska!«. Manifestanti, pripadnici svih stranaka, kreu prema Poljani, gdje su zasnožno pjevali narodne davorije i klicali Srbiji, Bugarskoj i Crnoj Gori. Policija i zandamerija uperenim puškama bespomoćno je tražila od mase da se razide. Građani su, pjevajući narodnu himnu, krenuli prema dvorani »Hrvatskog sokola«, gdje su Krstelju i V. Iljadici priredene ovacije. Poslije podne stigli su iz Zadra u Šibenik narodni zastupnici Trumbić i Drinković. Citav grad prisustvovao je dočeku. U Sokolani su održali govore Krstelj, Iljadica i Trumbić, ističući značenje tadašnje borbe i iskazujući uvjerenje da ona mora dovesti konačno do slobode naših naroda.

Tako su novembarski dani pokazali da su ideje o oslobođenju i ujedinjenju osvojile u Šibeniku nove hiljade pristaša, da je antiaustrijsko raspoloženje šibenčana pojačano. Šibenske novine obavještavaju građanstvo na vrijeme o svemu što se zbiva u Monarhiji i u svijetu. Pravaška »Hrvatska riječ« postaje dnevnik. I »Hrvatska riječ«, »Naprednjak« i »Crveni barjak« bili su listovi koji su prevazišli lokalni karakter, koji su oštro i otvoreno napadali režim i poredak u državi, pa su zbog toga dolazili vrlo često i draštichno pod udar austrijske režimske cenzure, koja ih je nemilosrdno plijenila.

U 1913. godini dolazi do raspjeda u redovima šibenskih pravaša. Grupa oko Krstelja i Drinkovića potpuno se približava naprednjačkoj nacionalističkoj struji i jugoslovenstvu, što im oštro počinju zamjerati oni pravaši koji se okupljaju oko dra Ante Dulibića.

Ova grupa osniva poseban list, čiji prvi broj izlazi 12. srpnja 1913. godine pod nazivom »Hrvatska misao«. Obe pravaške grupe međusobno se žestoko napadaju. Dulibićeva grupa optužuje Krstelj-Drinkoviću da je izdala program Stranke prava, da negira hrvatstvo i hrvatski narodni individualitet, »da istovjetuje hrvatstvo sa srpstvom, čak da hrvatstvo za volju srpstva batali...«. Ta grupa oko »Hrvatske misli« za sebe kaže: »... Hrvatsvo je mjerilo i pravilo našeg djelovanja... Prvi smo bili i bit ćemo u buduću, da zajednički s braćom Srbima borimo se protiv zajedničkog neprijatelja. Naše simpatije braći iskazemo prigodom balkanskog rata i unaprijed pomagat ćemo ih uvijek u koliko nam to bude moguće i u koliko je s našim političkim programom. Zajednički ćemo raditi, ali od programa ne odstupamo...«.

Pravaška grupa oko »Hrvatske riječi« na čelu s Krsteljom i Drinkovićem optužuju Dulibićevu grupu i »Hrvatsku misao« da su postali Frankovci, da su u službi kamarile i klerikalca, da su neprijatelji Srba i narodne sloge, da su crno-žuti (austrijski) »diplasi«, koji diple po narodžbi Beča. Međusobni napadi podijeljenih pravaša postajali su sve žučljiviji i bezobzirniji sve do srpanjskih dana 1914. godine, kada je »Hrvatska riječ« od državnih vlasti bila zabranjena, a dr Krstelj i dr Drinković uhapšeni i internirani.

„BOROVO“ - „ŠIBENIK“ 3:0

Igralište u Borovu. Gledalaca 3.000. Strijelci: Gotal 2 i Skeledžija. Sudac Gucunja iz Novog Sada.

»Šibenik«: Višić, Marenci, Friganović, Perasoš, Miljević, Grgić, Bakmaz, Zepina, Orošnjak, Marinić (Lovrić), Ninić.

»Borovo«: Racić, Kurbanović, Tomanović, Bulić, Vardić, Marjanović, Skeledžija, Gotal, Popović, Momirski, Wilhelm.

»Šibenik« nije uspio u Borovu. Pobjeden je sa tri zgoditka razlike. Više od toga nije se moglo ni očekivati, jer je »Borovo« do ove nedjelje još uvijek pretendiralo na osvajanje naslova prvaka u zapadnoj skupini II savezne lige. Unatoč nadmoćnosti domaćina gosti su imali nekoliko vrlo povoljnih šansi da za-tresu protivničku mrežu, naročito u

drugom poluvremenu. Borovčani su se pokazali efikasniji i snažljiviji pred golom i njihova terenska premoć izražena je sa tri zgoditka od kojih su dva bila neobranjiva.

Unatoč izgubljenim bodovima »Šibenik« je i dalje zadržao šesto mjesto na tablici sa 34 boda ispred »Istre« koja ima dva boda manje. Kako saznajemo »Šibenik« će doputovati kući tek u srijedu, jer je Nogometni savez Jugoslavije udovoljio molbi uprave »Šibenika« da se u utorak odigra susret u Osijeku kako bi bili izbjegnuti troškovi dvostrukog putovanja.

Praktično, dakle, Šibenčani završavaju ovogodišnju nogometnu sezonu već u nedjelju kada uočišuju ekipu »Zadra« kojoj prijete opasnost od ispadanja iz lige.

TKO ĆE U ZONSKU NOGOMETNU LIGU?

U nedjelju su počele kvalifikacione utakmice za ulazak u Dalmatinsku nogometnu zonsku ligu. U natjecanju sudjeluju prvaci dubrovačkog, splitskog, zadarskog i šibenskog podsaveza: »Gusar« iz Komina, »Orkan« iz Dugog Rata, »Goran« iz Bibinja i »Metalac« iz Šibenika. Pobjednik iz ovog takmičenja postaje novi član Dalmatinske zonske lige.

U prvom kolu igrali su u Zadru: »Goran« i »Gusar«, a u Dugom Ratu »Orkan« i »Metalac«. Ekipa »Gorana« pobjedila je »Gusara« sa 2:1, dok je susret u Dugom Ratu završio visokom pobjedom domaćih sa 4:0. U nedjelju se igraju uzvratne utakmice. S obzirom da je »Metalac« doživio visok poraz u gostima, malo je vjerovati da će u uzvratnom susretu postići bolji omjer.

(ij)

Južna košarkaška regija

PARTIZAN — SPLIT II
64:76 (16:43)

Igrano u okviru trećeg kola Južne hrvatske regije. Igralište na Podvornici. Gledalaca oko 100. Suci: I. Miletić (Split), I. Marotti (Šibenik).

Partizan: I. Vicić, J. Buva, J. Novak, D. Čupić, D. Jović, Č. Andrić, P. Andrić, G. Kunac, D. Radulić, I. Vukić.
Split II: J. Vuksin, T. Zupčić, S. Depolo, D. Perković, N. Zupčić, N. Lalić, Z. Grašo, G. Grgin.

Po velikoj vrućini, prošlog petka su se u Drnišu susrele košarkaške ekipe »Partizana« i druga momčad splitskog ligaša.

Iskusnija momčad iz Splita, predvođena vrlo dobrim Depolom i Grašom, koji povremeno nastupaju i za prvu momčad, završila je prvo poluvrijeme uvjerljivim vodstvom nad nesređenom i sporom ekipom domaćeg »Partizana«. Tek u drugom dijelu utakmice domaći su se igrači sredili i veliku razliku iz prvog dijela od 27 koševa umanjili na častan poraz s rezultatom od 64:76.

Suci su svoj zadatak obavili vrlo dobro. (c)

ŠIBENIK TESTILAC (Sinj) 49:40

Igralište »Partizana«. Gledalaca 200.
»Šibenik«: Lakoš, Črljen, Šinko, Marušić 7, Juras 5, Gulin 3, Bogdan 4, Čubrić, Luštica 20, Škočić, Škarica 10 i Kardum.
»Tekstilac«: Omašić, Dalbello 17, Jelović, Alebić 11, Peraica, Dalbello II, Gabrić 2, Vidić 2, Vučić 8, Kečava.

Suci: Troskot i Marotti (Šibenik).
U II kolu prvenstva južne regije »Šibenik« je bio prvi put domaćin. Ugostio je svog najvećeg konkurenta ekipu »Tekstilca«. Utakmica na ovom igralištu pod rasvjetom imala je neobičajan tok. Sinjani vidjevši pred sobom sasvim mladi sastav počeli su igrati samouvjerenije. Igra ih je, međutim, brzo demantirala, jer je prva petorka »Šibenika« Bogdan, Luštica, Gulin, Škarica i Marušić započela igrati u vrlo jakom tempu. U 10. minut rezultat je 20:2, a sam Luštica postigao je 12 poena.

Nastavak donosi reprizu prvog dijela. U šestoj minuti drugog poluvremena rezultat je glasio 37:20. Do kraja igre napadi se naizmjenično smjenjuju i krajnji rezultat je 49:40 za »Šibenik«. Sa malo više iskustva, razlika je mogla biti znatno veća.

K R A T K E V I J E S T I

Dramska sekcija TLM »Boris Kidrič« izvela je u ponedjeljak, 20. lipnja, premijeru komada »Ribarske svade« Karla Goldonija. Redatelj tog komada bio je dugogodišnji član profesionalnog dramskog ansambla Narodnog kazališta u Šibeniku Josip Vikario. S tim komadom mladi »kidričevci« gostovat će u nekoliko turističkih mjesta na području šibenske komune.

* * *

Direktor Francuskog instituta u Zagrebu gospodin Michel Sciana, koji je nedavno održao veoma uspješno predavanje u Šibeniku o Parizu, poslao je na dar najboljim učenicima francuskog jezika u šibenskoj Gimnaziji vrijedne knjige na poklon. Knjige je primilo 30 učenika, a Sime Vlačić iz Vodica dobio je na dar Larousse-ov francuski enciklopedijski rječnik.

* * *

U organizaciji Narodne tehnike krajem ovog mjeseca završava tečaj za brodo-modelare. Tečaj je polazilo tridesetak mladića i to uglavnom gimnazijalaca. Radom tečaja za brodo-modelare rukovodili su aktivisti Narodne tehnike na amaterskoj osnovi.

* * *

U ponedjeljak je zatvorena izložba »Šibenik na starim fotografijama i razglednicama«. Izložbu je postavio Muzej grada Šibenika, a bilo je predloženo stotinjak eksponata. Izložba je bila neobično dobro posjećena. Kako je poznato, Muzej grada vrši pripreme na postavljanju izložbe »9 stoljeća Šibenika«

* * *

Šibenčani su od početka godinelnog posredstvom »Brodokomerca« kupili razne robe u

vrijednost od oko 55.000 dolara. Najviše se kupovala tehnika roba, a pretežna ino-zemna sredstva plaćanja bili su dolari, zapadnonjemačke marke i guldeni. (D. B.)

Tko griješi, taj i plaća

Zbog toga što im djeca nisu pohađala školu kažnjeno je od suca za prekršaje nekoliko stanovnika naše komune. To su: Luka Sunjerda, Marija Lovrić, Marko Pešić, Sime Pešić, Mate Tabula, Sime Billi, Milan Sorgić, Filip Karabatić, Đuro Samaržić i Uroš Patijera. Kažnjeni su sa po 5000 starih dinara.

Ovih je dana pred sucem za prekršaje odgovarao Krste Pošara. Krste je, naime, preticao autobus i time dovodio u opasnost živote mnogih putnika. Zbog kršenja saobraćajnih pravila sudac za prekršaje kaznio je Krstu sa 5000 starih dinara.

Saobraćajni prijestupi su očito veoma česti. To je najbolji znak da saobraćajni milicionari imaju itekako mnogo posla. Jedan od onih koji su ovih dana odgovarali pred sucem za prekršaje zbog kršenja saobraćajnih pravila jest i Ante Ercegović, kojeg je sudac kaznio sa 10.000 starih dinara.

Na prijavu Tržne inspekcije sudac za prekršaje počeo je kažnjavati nadriobrtnike. Tako je kažnjen i Milko Mičin. Njega je sudac za prekršaje zbog neovlaštenog bavljenja građevinskom djelatnošću kaznio sa 20 tisuća starih dinara. Nažalost, on nije jedini i još čitav niz kazna će biti uskoro izrečen. (O.R.)

Relić: Diskvalificiran

Afera o pokušaju lažiranja utakmice Šibenik - Celik koja je odigrana u Šibeniku 29. svibnja ove godine postepeno ulazi u završnu fazu. Disciplinski sud Nogometnog saveza Jugoslavije, koji već dvadesetak dana užurbano radi na otkrivanju protagonista ove najnovije afere u jugoslaven-skom nogometu, donio je prve kazne na sjednici održanoj u četvrtak 16. ovog mjeseca.

Nikola Relić, igrač »Šibenika« za koga je utvrđeno da je primljen novac za lažiranje uručio dvojici svojih igrača kažnjen je doživotnom zabranom igranja nogometa, drugi okrivljenik Svetozar Stanišić neće moći nastupati za vrijeme od godinu dana, dok se Ante Sirković kažnjava zabranom igranja u trajanju od 8 mjeseci. Njemu je pri odmjerenju kazne uzeta u obzir olakšavajuća okolnost što je primljen novac od Relića vratio matičnom klubu.

Protiv predsjednika i sekretara zeničkog »Celika« kao i protiv ovog kluba postupak je i dalje otvoren. Nadalje, Disciplinski sud NS Jugoslavije uputio je zahtjev Javnom tužilaštvu u Zenici da utvrdi porijeklo novca koji su Stanišić i Sirković primili od Relića, a od Javnog tužilaštva u Šibeniku je zatraženo da povede postupak protiv Jove Stepanovića, jer je ovaj zahtijevao od Relića da plati porez Općini Zenica za ranije primljen novac od »Celika«. Disciplinski sud je također uputio zahtjev Javnom tužilaštvu u Zenici da pokrene postupak protiv odgovornog službenika Općine Zenica za

koga je utvrđeno da je zlopotrebljavajući službenu dužnost izdao dokument o naplati poreza na novac koji je primio Relić. (jj)

Omladinsko košarkaško prvenstvo

Takmičarska komisija južne košarkaške regije prihvatila je ponudu »Šibenika« da bude domaćin omladinskog prvenstva regije. Za delegata je odredila prof. Ivicu Slipčevića i sada se još samo čekaju zvanične prijave ekipa. Očekuje se da će sigurno učestvovati omladinske ekipe Splita, Zadra, Šibenika i Drniša, dok je pod znakom pitanja nastup omladinaca Dubrovnika i Sinja. Favoriti takmičenja su ekipe ligaških momčadi u kojima igraju i prvotimci Čosić, Brajković, Depolo, Grašo, Troskot III i drugi. Dvije prvoplasirane ekipe stječu pravo učesća na finalnom turniru za prvaka Hrvatske, koji se ove godine održava u Drnišu. Prvenstvo Dalmacije igra se 23 - 25 VI na novom igralištu ispred »Partizana«.

»PLASTIKA« — POBJEDNIK U MALOM NOGOMETU

Poslije šest zanimljivih poslijepodneva, koji su zaokupljali Drnišane, prošlog je petka završen turnir u malom nogometu. Konačno se zna da na trodnevno kupanje na Slanicu odlazi ekipa »Dalmacija - plastike«.

Pobjednicima novac, a Banetu Lukiću iz ekipe JNA kao najefikasnijem strijelcu i najdiscipliniranijoj ekipi »Oćemo«, na kraju takmičenja podijelio je Kazimir Aralica veliku ploču čokolade.

Konačni poredak izgleda o-vako:	
Plastika	6 5 0 1 46:20 10
Titan	6 4 0 2 36:23 8
JNA	6 4 0 2 29:28 8
Klačarda	6 3 1 2 20:21 7
Ribasos	6 2 2 2 18:22 6
Oćemo	6 0 0 6 15:36 0

Novo košarkaško igralište

Otvaranje košarkaškog igrališta, koje je izgrađeno ispred doma »Partizana«, obilježeno je dvjema sportskim prired-bama. Na prigodnoj svečanosti ovaj novi objekt otvorio je Ante Bukić, tajnik Saveza za fizičku kulturu šibenske općine.

U predigri glavnog susreta »Zadar« — »Split« mlada ko-

šarkaška ekipa »Šibenika« nakon premoćnije igre pobjeđila je drniškog »Partizana« sa 53:33.

U susretu između prvih ekipa »Zadra« i »Splita« Zadranici su svladali Splitskane sa rezultatom 65:60. Zadranici su prikazali dopadljiviju i efikasnu igru koja je oduševila gledaoce. (jj)

OD SRIJEDE DO SRIJEDE

KINEMATOGRAFI

»ŠIBENIK«: premijera nje-mačkog filma — LABIRINT SMRTI — (do 27. VI)

Premijera domaćeg filma — DOCI I OSTATI — (28. do 29. VI)

»20. APRILA«: premijera talijanskog filma — CESARE BORGIA — (do 27. VI)
Američki film — GRAD

BEZ ZAKONA — (28. do 30. VI)

»TESLA«: talijanski film — OGNJEM I MAČEM — (24. do 27. VI)

Francuski film — SOS PAF-CIFIK — (28—30. VI)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 24. VI — Centralna — Ulica Borisa Kidriča.

Od 25. VI — I. VII — Varoš Ulica bratstva i jedinstva.

RODENI

Sandra, Branka i Luje Baljkas; Gordana, Ivana i Milice Baus; Vedrana, Nikole i Danice Travica; Damir, Marka i Mare Kartela; Snježana, Nikole i Nade Romić; Zlata, Šime i Stane Tišma; Nediljka, Marka i Ane Papak; Stanko, Branka i Stamenke Slavica; Gordana, Vladimira i Marije Luetić; Duška, Jere i Kate Živković; Vesna, Roka i Nediljke Perković; Krešimir, Marka i Tonke Petković; Liberija, Rudolfa i Grozdane Bilušić; Ojdana, Nikole i Cvite Bralić;

Elvira, Nikole Mijić i Anđe Camo; Morana, Damira i Ivanke Mratović; Zoran, Mirka i Tinke Despot i Zlatko, Vice i Ante Šišara.

VJENCANI

Ivan Ferara i Zita Klarin; Petar Blažević i Olga Radović.

SAOBRAĆAJNE VEZE

VLAKOVI

Za Zagreb u 9.49, 19.08 i 22.42 sati (direktna kola).
Za Beograd u 19.08 (direktna kola).
Za Split u 2.46, 6.51 i 14.49 sati.

BRODOVI

Rijeka — Bar (brzo) dolazak iz Rijeke srijedom u 4.15 sati, odlazak za Rijeku četvrtkom u 21.30 sati
Trst — Dubrovnik dolazak iz Trsta ponedjeljkom i četvrtkom u 4.30 sati, odlazak za Trst utorkom i subotom u 17.45 sati (važi do 28. IX)
Rijeka — Bar dolazak iz Rijeke subotom u 18.15 sati, odlazak za Rijeku ponedjeljkom u 11.15 sati (važi do 26. IX)

AUTOBUSI

Za Zagreb u 19 i 20 sati.
Za Rijeku u 4.15, 8.45, 9.45, 10.50, 11.45, 13, 14.35, 16.35, 19, 20, 21.30, 22, 23.35 sati.
Za Dubrovnik u 3, 5.30, 6, 8.30, 10, 11, 12 i 23.15 sati.

Izdaje i štampa: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik

Direktor: MIRKO KNEŽEVIĆ

List uređuje redakcijski kolegij - Glavni i odgovorni urednik — JOSIP GRBELJA — Uredništvo: Šibenik — Ulica Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 — Rukopisi se ne vraćaju.

— Mjesečna pretplata za SFRJ 200 (2) dinara, za inozemstvo 400 (4) dinara - Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 346-18 — Telefon štampari-je 22-28 i 29-53.

I
I
I
I
TVORNICA LAKIH METALA
„BORIS KIDRIČ“
ŠIBENIK

sa svojim kvalitetnim proizvodima poznata je i izvan granica naše zemlje. Poznata je privrednicima Evrope, Amerike, Azije i Afrike.

- svim radnim ljudima,
- radnim kolektivima i
- narodima SFR Jugoslavije

ŽELI SRETNU

NOVU 1966. GODINU

SKUPŠTINA
OPĆINE
ŠIBENIK

ŽELI USPJEŠNU

NOVU 1966. GODINU

svim radnim kolektivima, ustanovama i nadležstvima, te narodima socijalističke Jugoslavije. Ujedno želi mnogo uspjeha u socijalističkoj izgradnji zemlje.

- Općinski komitet SK
- Općinski odbor SSRN
- Općinski komitet Saveza omladine
- Općinsko sindikalno vijeće

ŽELI SRETNU

NOVU GODINU

svim narodima socijalističke
JUGOSLAVIJE

Radnim kolektivima, ustanovama i nadležstvima želimo daljnje uspjehe u socijalističkoj izgradnji

Komunalni zavod za socijalno osiguranje

ŠIBENIK

Radnim
ljudima
socijalističke
Jugoslavije
želi mnogo
uspjeha
u radu u

Novoj 1966. godini

Skupština općine DRNIŠ

čestita

NOVU GODINU

želevći vam daljnje
uspjehe u izgradnji
naše zemlje

VETERINARSKA STANICA ŠIBENIK

ČESTITA Novu 1966. godinu

SVIM POSLOVNIM PRIJATELJIMA ŠIBENSKE KOMUNE

„TEHNOMATERIJAL“ TRGOVAČKO PODUZEĆE ŠIBENIK

čestita

NOVU GODINU

i želi mnogo uspjeha u radu

„Elektra“ Šibenik

POGON „ELEKTRODALMACIJE“ SPLIT

Svojim
potrošačima
i svim
radnim
ljudima
šibenske
komune

želi uspješnu

Novu 1966. godinu

ANTUNAC BLAŽ BRIJAČKO — FRIZERSKA RADNJA ŠIBENIK

svojim mušterijama čestita

NOVU 1966. GODINU

MEDICINSKI CENTAR

ŠIBENIK

U Novoj 1966. godini

želi radnim ljudima mnogo
uspjeha u socijalističkoj
izgradnji naše zemlje

TVORNICA ELEKTRODA I FEROLEGURA ŠIBENIK

PROIZVODI:

FEROMANGAN, FEROMANGAN AFINIRANI, SI-

LIKOMANGAN, FEROSILICIJ, SILIKOKALCIJ,

UGLJENOAMORFNE ELEKTRODE, ELEKTRODNE

MASE, GRAFITNE ELEKTRODE I KISIK

Svim radnim ljudima i
kolektivima

ZELIMO USPJEŠNU

Novu 1966. godinu

OBRTNO PODUZEĆE DANE RONČEVIĆ ŠIBENIK

VRŠI

u svojim pogonima bravarsko-linarske, elek-
tričarske, kovačke i ljevačke proizvode i
usluge, izrađuje armaturu za mostovode i
vinovode

RADNIM

LJUDIMA

ŠIBENSKE

OPĆINE

ŽELI SRETNU I USPJEŠNU

Novu 1966. godinu

Poljoprivredna zadruga
„JEDINSTVO“

svim zadrugama i poslov-
nim prijateljima, kao i
svim trudbenicima

ČESTITAMO

Novu godinu

KOLEKTIV SLOBODNE PLOVIDBE - ŠIBENIK

Radnim ljudima naše komune, svim našim
pomorcima i njihovim obiteljima

želimo sretnu i uspješnu

Novu 1966. godinu

TRANSJUG

MEĐUNARODNA SPEDICIJA

RIJEKA

FILIJALA — ŠIBENIK

MEĐUNARODNO OTPREMNIŠTVO,
PREUZIMA:

sve otpremničke poslove u uvozu i izvozu,
tranzitne i prekomorske transporte — sve
otpreme u tuzemnom prometu. Posreduje:

kod poslova osiguranja transporta — kod
carinjenja robe — unajmljivanjem broskog
prostora i agencijskog poslovanja. Kore-
spondenti i poslovne veze u svim zemljama
sa kojima SFRJ obavlja razmjenu robe.

SVIM RADNIM LJUDIMA I SVOJIM
KOMITENTIMA ČESTITA

Novu 1966 godinu

„vinoplod“ vinarija šibenik

proizvodi, doručuje i prodaje sve vrste
dalmatinskih vina i rakije na veliko, i
preko svojih prodavaonica u Šibeniku,
Rijeci i Zagrebu na malo. Prerađuje
višnje smokve i ostale plodove

ČESTITA

NOVU 1966. GODINU

»mesopromet«

ŠIBENIK

povodom **NOVE 1966. GODINE**

Svojim mušterijama i radnim kolektivima želi daljnje uspjehe u
socijalističkoj izgradnji

SNABDIJEVA

potrošače preko svojih prodavaonica mesom
i mesnim prerađevinama svih vrsta. Na
veliko snabdijeva ustanove i ugostiteljske
objekte u Šibeniku i okolici

PAK poduzeće za metalne
konstrukcije - Šibenik

povodom

NOVE GODINE

želi radnim ljudima mnogo
uspjeha u socijalističkoj iz-
gradnji naše zemlje.

PODUZEĆE „ISHRANA“ ŠIBENIK

Svim ljudima naše
zemlje želi mnogo
uspjeha u radu u

Novoj 1966. godini

KAPELI BRUNO

BRIJAČ - ŠIBENIK

čestita

Novu 1966.

godinu

»sloga« TRGOVAČKO PODUZEĆE ŠIBENIK

snabdijeva na veliko preko svojih skladi-
šta, uz najpovoljnije uvjete, maloproda-
vačku mrežu bogatim asortimanom in-
dustrijske i prehrambene robe, te repro-
dukcijom materijalima za poljoprivredu

Svim radnim kolektivima i narodima Jugoslavije
želi sretnu i uspješnu **1966. GODINU**

„Jadran“ transportno poduzeće Šibenik

ČESTITA

Novu 1966. godinu

želeći daljnje radne uspjehe

OBAVLJAMO

poslove oko utovara, istovara i uskladištenja
svih vrsta robe. Primamo i otpremamo sva-
kovrsnu robu kopnom i morem, raspolaze-
mo vlastitim pokrivačima, te obavljamo pri-
jevoz kamionima i traktorima

Poduzeće za izvoz drveta SARAJEVO

— „šipad“ —

samostalni pogon ŠIBENIK

ČESTITA

Novu 1966. godinu

OBAVLJA

sve manipulacije drvetom i drvenim prera-
đevinama oko uskladištenja i otpreme u
inozemstvo za račun „ŠIPADA“ Sarajevo i
ostalih komitenata. Raspolaze velikim skla-
dišnim prostorom.

„zelenila“ komunalna ustanova za hortikulturu — Šibenik

- IZVODI I ODRŽAVA PARKOVE
- PROIZVODI I PRODAJE UKRASNO CVIJEĆE
- ODRŽAVA I UNAPREĐUJE KUPALIŠTA

čestita

Novu 1966. godinu

„Plavina“

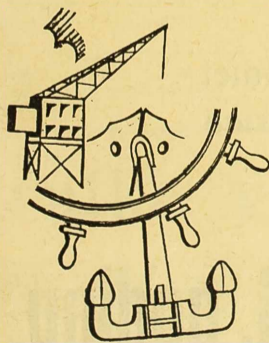
trgovačko poduzeće Šibenik

snabdijeva područje grada i općine voćem,
povrćem i jajima

*Svim radnim kolektivima i
sindikalnim organizacijama*

čestita

Novu 1966. godinu

PODUZEĆE „LUKA“ ŠIBENIK

OBAVLJA sve vrste poslova oko izvoza
— uvoza i razvoza, te skladištenja i osi-
guranja svih vrsta robe

Svim kolektivima i radnim ljudima naše zemlje

čestita **Novu 1966. godinu**

Poduzeće za ceste - Šibenik

Svim radnim ljudima i kolektivima
naše socijalističke domovine

čestita **NOVU 1966. GODINU**

poduzeće
„čistoća“
šibenik

čestita

NOVU
GODINU

OBAVLJA

usluge čišćenja i pranja gradskih ulica,
trgova i svih javnih površina.
VRŠI usluge pranja i peglanja rublja u
vlastitom servisu. Dezinfekcija, deratizacija
i ciklonizacija svih objekata. Cijena usluga
pristupačna za sve korisnike.

„vodovod i kanalizacija“
ŠIBENIK

OBAVLJA

sve radove na vodovodnim instalacijama,
kanalizacijama za treća lica i uvodi nove
priklučke preko svoje servisne službe

Svim radnim kolektivima i narodu
šibenske općine

ČESTITA

NOVU 1966. GODINU

poduzeće „sabirač“
šibenik

OTKUPLJUJE

sve vrste industrijske robe i plaća po
najpovoljnijim cijenama

Radnim ljudima socijalističke
JUGOSLAVIJE

čestita

Novu 1966. godinu

„izgradnja“

GRAĐEVNO PODUZEĆE – ŠIBENIK

IZVODI

sve vrste građevinskih radova –

visokogradnje, niskogradnje, industrogradnje,

hidrogradnje, te projektira u vlastitom

projektom birou

Svim radnim ljudima naše zemlje

ČESTITA

Novu godinu 1966.

„tkanina“ trgovačko

poduzeće šibenik

svim svojim potrošačima

čestita

Novu 1966. godinu

PODUZEĆE

„Revija“

ŠIBENIK

VRŠI

sve krojačke usluge, te izrađuje
sva zaštitna odijela po najpovolj-
nijim cijenama

ČESTITA

Novu 1966.
godinu

Poduzeće „Kamenar“
šibenik

Poduzeće za niskogradnju

Radnim ljudima naše zemlje

ČESTITA

Novu godinu 1966.

AUTOTRANSPORTNO
PODUZEĆE ŠIBENIK

PODUZEĆE ZA PROMET PUTNIKA I ROBE.

Koristite naše udobne autobuse za putova-
nja. Za sve informacije putničke službe ob-
ratite se na telefon 26-28

ČESTITA

Novu 1966. godinu

„kornat“

TRGOVAČKO
PODUZEĆE
ŠIBENIK

NA VELIKO I MALO

POSUJE:

tekstilom, aparatima i potrepštinama za doma-
ćinstvo; namještajem, šivaćim strojevima, bicikla-
ma, bojama, lakovima i priborom, te galanterij-
skom robom

Radnim kolektivima i narodima
naše zemlje

ČESTITA

Novu 1966. godinu

i želi mnogo uspjeha u radu

Ribarski kombinat

„KORNAT“ šibenik

ČESTITA

Novu godinu 1966.

i želi mnogo uspjeha u radu

„DALMACIJA“

TVORNICA RIBLIH KONZERVI – ŠIBENIK

u svojim pogonima proizvodi
KVALITETNE RIBLJE KONZERVE SVIH VRSTA
ZA DOMAĆE I STRANO TRŽIŠTE

Radnim ljudima naše zemlje

čestita

NOVU - 1966. - GODINU

„krka“

šibenik

poduzeće za promet
i preradu žitarica

čestita

Novu 1966. godinu

KINO - PODUZEĆE ŠIBENIK

Svim radnim ljudima i kolektivima

ČESTITA

Novu 1966. godinu

želeći daljnje uspjeha u radu